

VASÁR NAP

ÁRA 1500 KORONA

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 42—49, L 998—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ————— 1.500 K

Budapest, 1926.

VII. évfolyam, 37. szám.

Vasárnap, szeptember 12.

A szövetkezetek válasza.

Mint ismeretes, a kereskedők érdekképviselete legutóbb heves támadásokkal illette a szövetkezeteket. Ez a körülmény arra indította a szövetkezeteket, hogy hivatalos érdekképviseletük, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége útján tiltakozzanak az alaptalan vádaskodások ellen. Ez a tiltakozás a következőképp hangzik:

«A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége szeptember hó 2-án külön e célból egybehívott értekezleten foglalkozott a kereskedelmi érdekképviseleteknek a szövetkezetek ellen rendszeresített támadásaival és az értekezleten résztvevő összes szövetkezetek képviseletében a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A szövetkezetek tiltakoznak az ellen, hogy az általuk folytatott kereskedelem a legitim kereskedelemmel szembeállítsák. A szövetkezetek a magyar törvények szerint teljes jogú, kereskedelmi társaságok, az általuk folytatott kereskedelem tehát époly legitim, mint bármely más kereskedelmi társaságé vagy egyéni kereskedőé.

Állami kedvezményben és segélyben csak az 1898. évi XXIII. tc. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet és az 1924. évi XVIII. tc. alapján szervezett Iparosok Országos Központi Szövetkezete részesül. A fogyasztási szövetkezetek, épügy, mint a gazdasági élet egyéb tényezői, csakis abban az időben vetek igénybe tőkét az államtól, amikor az állam, illetve az állami Jegyintézet volt az egyedüli pénz-

A Vass József-kilátótorny a Kékestetőn, Csonkamagyarország legmagasabb pontján.

forrás. Ezek a tőkék, amelyeket mindenkor kamat és visszafizetés kötelezettsége terhelt, sohasem haladták túl az illető szövetkezetek gazdasági hivatását és meg sem közelítették azokat a pénzbeli juttatásokat, amelyeket az ipari és egyéb merkantil vállalatok nyertek az államtól.

A kereskedelmi érdekképviseleteknek az az állítása, hogy a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek adókedvezményben részesülnek, valótlán. Ezek a szövetkezetek, mint nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, úgy az adókulcs, valamint az adókövetés módja tekintetében sokkal súlyosabb adózásnak vannak alávetve, mint a közkereseti és betéti társaságok és az egyéni kereskedők, azonkívül a forgalmi adót is, mint nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, mindenkor a könyvekbeli ellenőrzéssel tényleges forgalomnak megfelelően róják le.

A fogyasztási szövetkezeteknek az a joga, hogy nem tagoknak is árusíthassanak, a törvényen alapszik. Ha a kereskedők érdekképviselete — amely a kamarai illetékek révén részben a szövetkezetek tagdíjából tartja fenn magát — mozgalmat indítana a törvény megváltoztatására, ez a falusi és városi fogyasztók millióit találja magával szemben, akik meg fogják akadályozni ezt a jogfosztást. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége ebben a kérdésben a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének álláspontját tette magáévá, amely a Budapesten tartott VI. kongresszusán egyhangú határozattal kimondotta, hogy az olyan törvényes intézkedések, amelyek a szövetkezeteknek a nem tag részére való árusítást megtiltják, mellőzendők.

A szövetkezetek sajnálatuknak adnak kifejezést, hogy a kereskedelmi érdekképviseletek a mai súlyos gazdasági viszonyok között, a bajok valódi okának kutatása helyett, a gazdasági békét veszélyeztető alaptalan vádakodásban merítik ki erejüket.

Budapest, 1926 szeptember 11-én.

A detronizált díszpolgár. Ha egy község a haza valamelyik kiválóját díszpolgárává választja, ez a választás az illető polgárra a legszebb kitüntetés. A községeknek persze nem szabad ezt a kitüntetést sűrűn osztani, mert különben értékét veszti. Meg kell nagyon nézni azt a polgárt, akit a község erre kiválaszt, hogy a község önmagát is megtisztelje az illető díszpolgár megválasztásával. Csak örülni lehet, hogy a falvak egymásután választják meg Bethlen István grófot díszpolgárúkká, aki az országot megmentette a végleges összeomlástól. De örülni lehet annak is, hogy a falvak megbecsülik a komolyan dolgozó s eredményeket felmutató törvényhozókat és díszpolgárúkká választják. Azt a jóra való képviselőt, aki hangos demagógia helyett becsületes és fárasztó munkát végez a falusi népért, csak további munkára serkenti, ha ilyen jól megérdemelt kitüntetés éri. Az ilyen kitüntetést nem szokás visszavonni. Igen nagy hibát kell az illetőnek elkövetni, ha arra kerül a sor, hogy a díszpolgárságtól megfosztja a község, mely valamikor ezzel kitüntette. Ilyen nagy hibát követett el Porcsalma község szerint Hegyemei Kiss Pál nemzetgyűlési képviselő, aki ahelyett, hogy segítene volna az országépítő munkában, a parlamentni hangos legények közé csapott föl s Bethlen István gróf országmeté munkáját csak gáncsolta. Amilyen kitüntetést a díszpolgárra való megválasztás, ép oly súlyos ítélet az attól való megfosztás. Hegyemei Kiss Pál úr, aki a Károlyi-forradalomban szomorú szerepet játszott, a maga esetével intőjele a többi gáncsolónak, hogy a magyar közvélemény nem felejt s nem bocsátja meg a rombolást.

*

Szocialista adópolitika agitációban és a valóságban. A szélsőséges pártok részéről, de különösen a szocialista agitátorok szájából sokszor halljuk, hogy a közvetett adókat, minők a fogyasztási adók, forgalmi adók, illetékek, vámok s jövedékek, el kell törölni s ezek helyett az egyenes adókat — tehát a jövedelmi és vagyonadókat — kell erősen fokozni. Azt ígérik, hogy ha ők uralomra jutnak, a szegény ember semmi adót sem fizet, mert a fogyasztási adókat egyszerre eltörlők. Most nézzük, hogyan váltják be ígéretüket. A szocializmus egy országban jutott megvalósításához: Oroszországban. Miodunkban van közölni

olvasóinkkal, milyen adópolitikát választott itt meg a szocializmus. A szocializmus Oroszországban, mint Popper József jelenti a «Mai Oroszország» című legújabb útleírásának III. oldalán, olyan közvetett adókat léptetett életbe, amilyenekről mi — polgári országok — még álmodni sem mertünk. A közvetett adók az összes adók 56%-át teszik ki. Az adóvégrehajtás kíméletlen. Nincs is több mint 2—3% adóhátralek. Jellemző, hogy a közvetett adókkal a szocializmus a mindennapi életszükségleti cikkeket sújtja legjobban, amelyekre minden szegény ember leginkább rászorul. Így a só adója 27%, a cukoré 33%, a petróleumé 27%, a gyujtató 24% stb. Hasonló nagy adó terheli a dohányt, a teát, az olajt, a gyertyát, a sört, a bort és a szeszt. Ilyen nagyarányú fogyasztási adóztatásról mi még soha sem hallottunk. A valóság tehát ép az ellenkezője, mint amit a szocialista és egyéb szélsőséges urak a könnyen hívó egyszerű nép előtt hirdetnek. Alkalmadtán jó lesz ezt a tényt az orruk alá dörgölni s hallgatóikat felvilágosítani.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Szeptember hó 3-án nyitották meg Genfben a Népszövetség tanácsának őszi ülésszakát, melyen egyhangulag tudomásul vették Smith Jeremiás volt magyarországi főbiztos utolsó jelentését

és ezzel Magyarország pénzügyi helyreállítását befejezett ténnyé váit. A genfi tanácskozásokon Magyarország részéről Walkó Lajos külügyminiszter, Hevesy Pál minisztertervezés és Tanczos Gábor tábornok vettek részt.

A kormány a legutóbb tartott minisztertanács elhatározta, hogy mindazokban a községekben, ahol a lakásfelmondás ridegen, a lakbérek megállapítása pedig mohósággal történt,

külön rendeletben fog intézkedni a lakásforgalom kötöttségének visszaállításáról.

Az eddigi jelentésekből az tűnik ki, hogy erre a rendszabályra nem sok községben lesz szükség.

A nemzetgyűlést ismét súlyos veszteség érte.

Szeptember hó 2-án meghalt Renczes János, a tolnai kerület képviselője,

aki már az előző nemzetgyűlésnek is tagja volt.

Renczes János a kisgazdapártnak egyik derék és ernyedetlen harcosa volt, aki nemcsak szűkebb hazájában szerzett érdemeit a közélet terén, hanem a nemzetgyűlésen is, amelynek tagjává az utóbbi ciklus alkalmából másodszor választották. A falu népeért küzdött és e küzdelem terén eredményeket is mutathatott fel. Különösen a földreformnak és a kisüstnek volt bátor harcosa az országos politikában, de minden nemes és az ország jólétét szolgáló ügy pártfogója talált benne.

Az elhunyt képviselő 1873-ban született a tolnamegyei Harc községben, ahol 45 holdon gazdálkodott. Községének 1900 óta, tizenkét évig bírāja volt, Tolna vármegye törvényhatóságának pedig tizennyolc év óta tagja. A községbeli önkéntes tüzoltóságnak huszonöt éve főparancsnoka. Községében megalakította a Polgári Olvasókört és az állandó műkedvelő színházat. A községi Hunga-szövetkezetnek alapító tagja, utóbb pedig elnöke volt. A háborúban a doberdói és a volhyniai harcokban vett részt. Az 1918-as forradalom idején erős kézzel meg tudta övni községében a rendet. A proletárdiktatura alatt résztvett a tolnamegyei ellenforradalom szervezésében és ezért a vörösök üldözték. A kommunizmus bukása után ő szervezte meg a tolnamegyei Kisgazdapártot és már az első nemzetgyűlésen is a tolnai kerületet képviselte.

A nemzetgyűlésen élénk részt vett a gazdasági kérdések vitájában és tagja volt a kivándorlási és a naplóírói bizottságoknak. Az elhunyt kiskisgazdapárti képviselőt szeptember 3-án temették el *Harcon*, rendkívüli nagy részvét mellett. A temetésen a kormányt Mayer János, Pesthy Pál miniszterek és Schandl Károly államtitkár képviselték, a kiskisgazdapárti képviselők küldöttjében pedig Almásy László ügyvezető alelnök, Csontos Imre, Erődy-Harrach Tihamér, Orffy Imre, valamint *Duka Takács Géza*, a párt igazgatója jelentek meg. A megható gyászúnepségen a vármegye és a hivatalos világ vezetői is résztvettek és rengetegen jöttek el a temetésre az elhunyt képviselő választói közül. A fényes segédlettel végzett egyházi szertartás után Csontos Imre mondott szívhez szóló búcsúztatót. Utána Mayer János földművelésügyi miniszter a kormány, Almásy László a párt nevében kegyeletteljes szavak kíséretében helyezték koszorút a sirra, amelyet magasan borított el a virágok és koszorúk sokasága.

a reményének adotti kifejezést, hogy a szerbekkel népünk újra barátságra lép, mint a mohácsi vész idején. A jugoszláv lapok nagy cikkekben foglalkoznak a magyar-jugoszláv közlekedés gondolatával és egyértelműleg megállapítják, hogy a két agrárállam érdekei azonosak. A cseh lapok ezzel szemben nem titkolják aggodalmukat a jugoszláv-magyar barátság fölött, mely a kisántánt és ezzel Csehország vezetőszerepének végét jelentené. A kisántánt ugyanis a trianoni béke biztosításáért alakult.

Renczes János,
a napokban elhunyt kiskisgazdaképviselő.

Ha már most Jugoszlávia, mint a kisántánt egyik tagja, szövetségre lépne velünk, a kisántánt néven ismert érdekszövetség abban a pillanatban befejeznék dicstelen életét.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Szeptember hó 3-án nyílt meg Benes cseh külügyminiszter elnöklése alatt a Népszövetség tanácsának őszi ülészaka, amelynek legjelentősebb tárgya Németország felvételének kérdése volt. Ismeretes, hogy tavasszal Brazília képviselőjének ellenállásán meghiusult Németország felvétele és akkor azzal osztoztak szét a nagyhatalmak, hogy bizottságot küldöttek ki a kérdés tanulmányozására. Ez a bizottság össze is ült és Spanyolország ellenkezése dacára — Spanyolország ugyanis a maga számára kívánta az állandó tanácsot — elhatározta, hogy Németország felvételét ajánlja a tanácsnak. A tanács természetesen hozzájárult a bizottság javaslatához és Németországot ünnepélyes formák között felvették a Népszövetség tagjainak sorába. Spanyolország a kudarc miatt nem jelentette ugyan be kilépését a Népszövetség tagjainak sorából, de nem vett részt a tanácskozásokon. Hasonlóan viselkedik tehát, mint Brazília, amely tavasz óta nem vesz részt a Népszövetség munkájában.

A jugoszláv közvélemény élénk érdeklődéssel kíséri Horthy Miklós kormányzóznak a mohácsi ünnepségen tett nagyjelentőségű kijelentését. A kormányzó ugyanis — mint ismeretes — annak

MEZŐGAZDASÁG

Mivel csávázzuk búzáinkat?

Írta: Kolbál Károly.

Sok esztendő fáradságos munkájának eredményeképpen sikerült elérniük a gazdasági ismereteket terjesztő szakembereknek, hogy a legtöbb gazda csávázza már búzáját az úgynevezett *köszög* vagy *büdszög* ellen. A csávázás általánosan elterjedt anyaga a *régzalic* vagy *kékgalic* volt, sőt még ma is ezt tarthatjuk a legelterjedtebb csávázószernek. Tagadhatatlan, hogy a régzalic igen jól előli az üszögöt, mely a vetőmagra tapad és ha megfelelő szerrrel el nem pusztítjuk, megfertőzi a fiatal búzánövényt. Azt sem szabad azonban elfelejtenünk, hogy üszögölő hatása mellett a sérült búzaszemeket is elpusztítja, azok csírázóképességét elrontja és a vetés fejlődését eleinte kissé hátráltatja. Más szóval a régzalicos búzacsávázás biztos üszögölő hatása mellett a búzának kissé árt. Ez azonban távolról sem ronjtja értékét és jelentőségét olyan mértékben, amint azt az újabb csávázószereket forgalomba hozó gyárosok és kereskedők hangoztatni szokták. A hatalmas hangzatos reklámok, hirdetések a tiszta multú és üszögölő hatása szempontjából véve tényleg biztos és kiváló hatású régzalicot kíméletlenül szidják, mocskolják. Pedig igen sok esetben dicsért és ajánlott csávanyaguk érdemelné ezt.

Nehéz a megélhetés. Mindenki küzd a mindennapi kenyérért. Épen ezért nem szabad csodálnunk, ha a gyárosok és kereskedők minden utat és módot megragadnak, hogy kereshessenek. A csávázószerek gyártása és árúsítása bőséges alkalmat nyújt a keresetre, mert hiszen a gazdának szüksége van erre a cikkekre. Mivel azonban neki sincsen kidobni való pénze, nagyon üdvös, hogyha a csávázószerek rengetegében kiismeri magát és nem vásárol méregdrága, sokszor haszontalan dolgot.

Kérdés, mit kívánunk a jó üszög ellen védő csávázószertől? A jó csávázószert biztosan és tökéletesen pusztítsa el az üszögcsírát, ne ártson a vetőmagnak, könnyen, gyorsan lehessen vele dolgozni és legyen olcsó.

Ezeknek a fontos követelményeknek nem felel meg minden csávázószert. Mondottam a régzalicról, hogy a belőle készített csávázóoldat, ha hozzáértően dolgozunk vele, igen jó hatású, biztosan előli az üszögöt. Hátrányairól sem feledkeztem meg. Ha azonban helyesen állítottuk be a cséplő-

A kékeztetői kilátó felavatása.

Vass József miniszter és kísérete az ünnepség színhelyére megy.

gépét, az nem sértett meg sok búzaszemet, a vetőmagot gondosan előkészítettük, kitisztítottuk és nem használunk 1½%-osnál erősebb rézgálicoldatot, a káros hatás elenyészően csekély lesz. *Legokosabban cselekszik a gazda, hogyha bizonytalan hatását, ismeretlen, új, drága csáva helyett a régi, olcsó rézgálicoldatát használja.* Bár tagadhatatlan, hogy az új csávázóanyagok közt is vannak jók, olyan jók, sőt talán jobbak, mint a rézgálic, csakhogy ezek tömkelegében még nem látunk tisztán. Sok közülük jelentékenyebben drágább is a rézgálicnál. Várjunk türelemmel még 1—2 évig és ne hagyjuk el a járt utat a jártaletért.

Távol maradjon azonban tőlem az a gondolat, hogy a gazdákat a haladás útján gátoljam. Nem szabad ezt tennem már csak azért sem, mivel előbbre kell jutnunk! Ki-ki próbálkozzék meg — ha kedve tartja — újabb szerekekkel is, de mivel annyi kétes értékű szer árasztja el a piacot, *legyünk óvatosak* és csak kísérletképen próbálkozzunk újabb anyagokkal. Ezzel nemcsak magunknak, hanem az egész gazdátársadalomnak is használunk. De ne végezzünk fölösleges munkát, ne használjunk kimondottan rossz csávát, mert azaz csak a kereskedőnek és a gyárosnak használunk, magunknak meg csak ártunk vele.

Az úgynevezett porcsávák közt vannak jók, de csak óvatosan bánjunk használatukkal, mert ha nem tisztítottuk jól meg vetőmagunkat, marad benne széjjel nem fakadt, teljesen el nem porlott őszőgös szem, még a legjobb porcsáva sem hat kedvezően. Általános használatukat részemről még nem ajánlom. Különösen nem jók azok, melyek nem teljesen finomak és nem jól tapadók.

A nedves csávák közül az olyanok használatát, amelyek használati utasítása a vetőmagmarmada locsolását ajánlja, egyáltalában nem tartom célszerűnek.

Elvem az óvatosság. Bár módomban van a csávázószerek olyan arányú vizsgálatában résztvenni, mint kevés magyar gazdának, nem merek véglegesen mondani, nem akarok új szereket megnevezni, melyek alkalmazása helyes, mivel még kevés tapasztalatunk van. Amíg tapasztalatunk nem bővül és nem látunk a réginnél biztosan jobb utat, járjunk a régin.

A sorbatrágyázásról.

Irtó: *Bittera Miklós dr.*

Sorbatrágyázás alatt a mesterséges trágyafélék alkalmazásának azt a módját értjük, amelynél a vetőmag és műtrágya egyszerre kerül a földre. E munka elvégzésére különleges vetőgépeket árulnak. Ezeknek két ládája van (egy a vetőmag, egy a műtrágya számára). Mag és trágya egyszerre kerülnek a földre.

A trágyázás ilyen módon való végrehajtása több körülménnyel fogva igen előnyösnek mondható. Vele hazánkban igen jó eredményeket értek el és *Gyárjás, az Országos Növénytermelési Kísérleti Állomás* nagyszámú kísérlete és megfigyelése alapján ezt tartja viszonyaink között a műtrágyák alkalmazása leggyazdaságosabb módjának.

Igy a műtrágya oda kerül, ahol a legnagyobb szükség van rá, ahonnan a növények legkönyebben és leghamarabb képesek felvenni — az elvetett mag közelébe. Ebből azután több előny származik.

A *műtrágya hamarabb hat* és a növények már fejlődésük legelső szakaszában is hasznát veszik. Ott van a mag közelében. A kibújó kis gyökér azonnal megtalálja a táplálóanyagot, nem kell előbb keresnie. *Biztosabban is érvényesül*, mert vetésidőben még rendszerint van a talajban annyi nedvesség, amennyi feloldásához kell. *A tápláló anyagfelvétel azért későbbi időben is biztosítva van*, mert a fel nem használt műtrágya utóbb egyenletesen átjárja a talajnak azt a réteget, amelyben a gyökerek elterjednek. Mindehhez kevesebb nedvesség szükséges, amiért is *szárás viszonyok között* igen jó sikerrel alkalmazható. Gyors érvényesülés következtében olyan *növények műtrágyázására is használható, amelyek rövid életük* következtében a közönséges módon adott trágyaanyagokat nem mindig és nem eléggé hálálják meg. A bár

kis adag, de megfelelő helyre juttatott műtrágya jobban érvényesül, ezért ugyanolyan hatás elérésére *kevésbé*, rendszerint fele mennyiségű *műtrágya is elegendő*. Hozzájárul még ehhez az is, hogy a *sortrágyázás olcsóbb*, mint a kiszórás, annak ellenére, hogy külön gép kell hozzá. Egy munkával, fogattal elvégezzük a vetést és trágyázást.

Téves volna azonban azt hinni, hogy a sortrágyázás azért olcsóbb, mert *fel műtrágya kell hozzá*. Sem a földet, sem a növényt nem lehet elámitani. Az olcsóság oka abban rejlik, hogy a kétszerre (két növény alá adott) 80—80 kg szuperfoszfátot a növény jobban kihasználja, mintha egyszerre szórunk ki 150 kg-ot.

Minden újításnak van ellensége és különösen eleinte eleget támadták a sortrágyázást is.

Mondták, hogy kiperzseli a növényt. Ha ez megtörtént, akkor mindenesetre hiba volt a sortrágyázás körül. Nem az eljárás rossz, hanem rosszul volt alkalmazva. Megesett, hogy igen sok műtrágyát adtak sorba (120—150 kg szuperfoszfát) és vetés után szárazság következett — természetesen kislét a növény. Máskor lassú hatású műtrágyát adtak sorba (pld. Thomassalakat), amire ez hatni kezdett, talán már az aratás ideje is elérkezett. Még nagyobb hiba maró vagy mérgező hatású anyagokat tartalmazó trágyaszereket sorba adni. Ez bizony megölheti a csírárt, a mag ki sem kel. (Tudok rá esetet, hogy 50 hold árpa pusztult el, mert 80 kg mézsnitrogénnel vetettek sorba. Azután szidták a sortrágyázást meg a mézsnitrogént — pedig mindakettő megbecsülhetetlen és jó, csak a gazda volt a hibás!) *Annny igaz, hogy sorba alkalmazni csak a gyorsan ható, semmi maró vagy mérges anyagot nem tartalmazó műtrágyát lehet* (szuperfoszfátot, csilisáletromot, 40%-os kálisót).

Nagyon nehezményezték azt, hogy a sorba adott műtrágyának *nincs utóhatása*. Ez igaz — de nem baj. Trágyázásnál a *jövedelmezőségnek az első évben kell meglenni*. Ha van még utóhatás, az csak jó (emeli a jövedelmezőséget), de senki nem szeret nekünk olyan trágyázást ajánlani, amelynél a műtrágyába fektetett költség csak az utóhatással térül meg. Ez az utóhatás mindig bizonytalan, mert sok körülménytől függ (talaj minősége, időjárás). Sokszor el is marad (pld. csilisáletromnál, amelyet vagy felhasznál a növény, vagy kimosódik a tél folyamán). Mai világban, 18—20%-os kamatozású pénznel, az utóhatás figyelembevétele még akkor is kétséges, ha van. Kérdés, hogy nem emésztie-e fel a kamat? Különbösen is *«utóhatás» csak akkor lehet «nagy», ha a «hatás kicsi» volt*, vagyis ha a növény a neki adott műtrágyát nem használta eléggé ki. Már pedig azért trágyázunk, hogy kihasználja!

Mikor már minden fegyverből kifogynak, azt hozzák fel a sortrágyázás ellen, hogy az ilyen *vetőgép drága*. Minden drága, ami nem téríti vissza a bele fektetett költséget és semmi sem az, aminek használata jövedelmező. Így kell felogni a trágyát sorba adó vetőgép kérdését is. Több kísérleten alapuló számításra támaszkodva *Gyárjás* megállapította, hogy minden olyan gazdaságban, amelyik évente egy vagón szuperfoszfátot fogyaszt, már nagyon is érdemes ilyen *«kombinált» vetőgép* beszerzése, mert annak *ára már az első évben megtérül*.

Ha elszórunk egy vagón szuperfoszfátot, már megkerestük rajta a gép árát. Azontúl az már ingyenben van.

Egy vagón szuperfoszfát ára kb. 16,000,000 K. Ha 150 kg-ot szórunk ki 1 kat. holdra, vele mintegy 60—65 holdat trágyázhatunk be. Ha ezzel átlagosan 1 q termés-különbséget érünk el, ez 60 q búza lenne a 400,000 K = 24,000,000 K. A kiszórás költségét nem számítom, mert ezzel szemben elhagynom a szalmatermés emelkedéséből származó jövedelmet is.

Ha ugyanezt az 1 vagón szuperfoszfátot búza alá sorba adom, ez 110 holdra elég. Így is bizonylat elérhető az 1 q szemtermés különbséget; aminek értéke ugyancsak 400,000 K áron számítva 44,000,000 K.

Szórva adott műtrágyával elértem tehát tisztán 24,000,000 K, sorba adott műtrágyával 44,000,000 K jövedelmet. (Sőt még többet, mert a kiszórás semmibe sem került.) A hason tehát a sortrágyázás javára az első évben

20,000,000 K. Ennyibe pedig a kombinált (trágyázó) vetőgép nem kerül. Még az utóhatás felszámításával is biztosan megmarad az első évben a vetőgép ára.

Végül mondják azt is, hogy az ilyen vetőgép nehéz, kintozza az iganóv állatot. Nem mondom, hogy nem nehezebb, mint egy közönséges vetőgép, márcsak azért is, mert benne van a műtrágya, de állítom, hogy nem teszi tönkre a jól tartott állatot. Kisgazdának gyenge az iganója, neki amúgy is kis gép (13—17 soros) való. Ezt könnyen elbírná. Nagygazdának nagy gép kell (21 soros), de az ilyennek van is hozzá erős állatja.

Nincs tehát ok, amiért a sorbátrágyázás nagy előnyéről lemondjunk!

Honvédbogár a repcének egyik legnagyobb ellensége. A második nemzedék petéiből kikélt, majdnem fekete színű lárvák teste sűrű apró szőrökkel borított, kevéssé nyálkás. A népienes fekete hernyóknak nevezett lárvák augusztusban, mikor már az új repevetés kikelik, lepik el a repce fiatal hajtásait, leveleit és azt rágják. A fekete hernyók télire a föld régei közé húzódnak s ott átteleve, tavasszal ismét folytatják kártételüket. Majd azután ismét a földre húzódnak és bebábozódnak.

A bábokból csakhamar kikelnek az élénk sötétvörös színű (mint amilyen volt a honvédek nadrágja) bogarak, melyek előbb a virágokat, majd a becéket pusztítják. Azután a földre bajnak, hol nyári állmot alusznak s azután augusztusban, az új repce kelésekor jönnek elő pusztításukat folytatni. A kártételük rendszeresen foltokban mutatkozik. Főleg síkságokon fordulnak elő; hegyes, dombos vidékeken ritkán vagy egyáltalában nem találhatók. Védekezés: 1. Minthogy a repcével rokon növényeken is előfordul e kártevő, ezért a repcetéblák körül a keresztesvirágú gyomok feltétlenül irtandók. 2. Kisebb területen a kártevők baromfiakkal is összeszedhetők. 3. A lárvák megjelölésére már csak uránia-zölddel (schweinfurtti zölddel) való permetezéssel érhetünk el eredményt. Vigyázzunk, hogy permetezett táblára legelő állat ne engedtesse, mert ez az állatokra mérgező. A permetezést őszkor kell végezni. Esetleg tavasszal megismételhető. 4. Gyakran a fertőzött foltot kitergetett szalmával felperzsélik, majd meg is sulykolják. Ezen terület esetleg újra be is vethető. 5. Helyes vetésszám alkalmazandó, vagyis 3—4 évig ugyanazon a helyen, sőt még szomszédságában sem szabad repcét vetni. Ajánlatos ebben a szomszédokkal is megegyezni, hiszen közös érdekéről van szó.

A **tiszta és világos istálló** épüget feltétele a tej tisztaságának, tartósságának, a vaj és sajt ízének, mint a tiszta tehen és a tiszta tejfejedvények. Ha az istálló piszkos, pókhalás, rosszul szellőzött, akkor sok tisztatlanság és vele sok baktérium hullik fejsz közben a tejbe s ennek korai romlását okozza. Azt se szabad feledni, hogy a tej erősen «szagfogó», azaz magába veszi az istállóban elterjedt kellemetlen, bűzös gázokat s így «istállóízű»-vé lesz. A világosság azért fontos, mert sötét helyen nem látszik meg a piszkos s így nem is seprék ki. A svédok és dánok tejtermékei azért oly világosok s azért tudják még hozzájuk is elszállítani, mert a tehenek és istállók tisztaságára nagy súlyt helyeznek. Mai képzünk egy különösen szép és világos svéd tehenistállót mutat be.

Vetőmagvaink csiraképességének megvizsgálásáról ne feledkezzünk meg az őszi vetések előtt, mert «aki öcsüt vet, öcsüt arat». Leggyorsabb módja a csirázattásnak, ha a vizsgálandó magvakat (rendszen 100 szemet) két itatópapíros közé tesszük s azt állandóan nedvesen tartjuk s az ellenőrzésnél nemcsak azt vesszük figyelembe, hogy 100 mag közül hány csirázott ki, hanem lényeges az is, hogy mennyi idő alatt. A magvak csiraképességének idejére nevezte táblázatos kimutatásokat találnak a mezőgazdasági napta-krakban. Ha saját termésvetőmagot használunk, már az aratásnál és betakarításnál arra törekedjünk, hogy minél csiraképesebb magvakat kapjunk, amit úgy érünk el, ha a kisméretű legszébb táblát vagy darabot száraz, napos időben aratjuk, hogy nedvesség ne érhesse, cseplés után pedig nem rakjuk a magtárban magas garmadába. Az olyan gabonamagvak, melyek szárazon lettek aratva és cseplés, sokkal nagyobb száralékban fognak csirázni, mint amelyekhez nedvesség jutott. Ezt igazolja az a tapasztalat is, hogy a déli, meleg vidékekről került magvak csiraképessége mindig magas száralékot ér el. A saját termésvetőmagot is mindig csirázassuk, mert csak ennek végrehajtása után lehetünk tisztában azzal, hogy nem kell-e szaporítanunk az előirt vetőmag-mennyiséget és ha igen, milyen mértékben.

Ősszel veszi kezdetét a gyümölcsfák rovarkártevői ellen való védekezés. A hivatvány, ferges gyümölcsfák pusztulása szomorú képet kölcsönöz a kertnek. Egészséges, ép fái pedig csak annak a gazdának lesznek, aki nem restelli felvenni a küzdelmet a gyümölcsösök ádáz ellenségeivel. A rovarok közül különösen az almaféleknek legveszedelmesebb ellensége a vértetű. Jelenlétét az ágakon levő dudorodások árulják el, melyek később rákszerű sebekké fejlődnek; ezek szélein jelennek meg a jellegzetes fehér bevonatok, amelyekből, ha szétnyomjuk, a tetű véreszerű nedve ömlik ki. Innen kapta e betegség a nevét. Petroleummulciával védekezzünk ellene. A petroleummulciát úgy készül, hogy 1 liter vízhez 2 liter petroleumot és 175 gramm háziappant keverünk. Előbb azonban a szappant felaprítjuk s vízben lefőzzük, majd a közben meglagyosított petroleumot lezöntjük s nyírfaseprűvel jól összekeverjük. Ezen készítménynek sűrű tejfelre emlékeztető színe és petroleum szaga van. Ezt azután ötször annyi vízzel felhígítva, vele a sebhelyeket jól megtisztítjuk s azután kár annyival bekentjük. A molyok, levéltevők és téli araszolók is hihetetlen károkat okozhatnak. Ezeket a fa kérgének repedéseiben keressük fel, a kérg lehántása után drótkéfével jól ledörzsöljük a fát s utána megpermetezzük. E célra többféle permetezőanyag van forgalomban. A permetezést nyirkos, szélesedő időben végezzük s megelőzőleg földdel töltsük fel a fát a tö körűl, hogy a lecsurgó lé a gyöke-

Svéd tehenistálló. (Näsbyholm.)

rekhez ne juthasson. Ha befejeztük a permetezést, a földet újra elhanyagjuk onnan. Védekezésünk azonban úgy lesz eredményes, ha szomszédaink is hasonlóan járnak el. Különbö a vértetű irtására a törvény is kötelezi a kerttulajdonosokat.

A „FALUSZÖVETSÉG” HIREI

Oktoberben kiállítás lesz Abaujszántón.

Abaujszántó mezőváros egykori földesurának: H. Rákóczy Ferencnek tiszteletére, halálának kétszázéves fordulóján a Faluszövetségi Abaujszántón a szokásos kereteket meghaladó falufelvezetési kiállítás rendez október 3. és 6-ika között. Az elmúlt napokban alakult meg Abaujszántón a Faluszövetség megbízottjának, László József központi kiküldöttének közbenjöttével a kiállítás rendezőbizottsága és Kázmány Ferenc tv. főszolgabíró vezetése mellett megállapították az ünnepség részletes programját. A kiállításnak különös jelentőséget fog adni a borkiállítás, lévén Abaujszántó a tokajhegylaj borkereskedelem főhelye. Ezenfelül állatvásárt tartanak, a pesti gyarak pedig nagyszabású mezőgazdasági gépkiallításra készülnek. A helyi iparosok kézműipari kiállítás és iparos versenyt rendeznek. A község környékén fekvő földvárak és kúnhalmok a történelemelőtti idők egyik első lelőhelyei az országban, a leletek anyaga is szerepel a kiállításban, amelyet kiegészít az október 3-án tartandó járási leventevereny.

Felhívjuk azon olvasóink figyelmét, akik középiskolai tanulmányaikat rövid idő alatt óhajtják elvégezni, a 16-ik oldalon lévő *Magántanfolyam* hirdetésre.

A Faluszövetség közbenjárása a Mura folyó szabályozása érdekében.

Ismertetek azok az állandó károk, melyeket a sebesfolyású Mura Zalamegye déli részén szeszélyes és medrét folyton változtató folyásával a partján fekvő községekben még a háború előtt végezt. A Murának leghatalmasabb pusztítása az volt, mikor az új ág vágása előtt Murarátka községet nagymértékben elsodorta, hol a kimosott partról egész házak zuhantak a mederbe. Akkor a kormány utasítására a Faluszövetség vízszabályozási tervel alapján a kanyargó folyónak két helyen átvágták a medrét, úgy-hogy a sebes folyó a tervek szerint már nem veszélyeztetheti a községeket. Ez év nyarán azonban az alsözemenyei fiók szövetség sürögösen kérte a Faluszövetség közbenjárását, mert a Mura az eltelt idő óta annyira kivájta a partját és annyira megközelítette régi veszélyes házait, hogy Alsözemenye községnek a régi meder partján fekvő házait elsodrálással fenyegeti. A Faluszövetség azonnal eljárt a földmívelésügyi miniszternél, aki intézkedett, hogy a nagykiszvári folyamernőknél hivatal a veszélyeztetett területet ismét felvételezze és ennek alapján a szükségesnek mutatkozó partbiztosítási terveket készítse el. A Szövetség közbenjárása és a földmívelésügyi miniszter sürögös intézkedése a házait, természet féltő alsözemenyei gazdákat teljes mértékben megnyugtatta s kilátás van arra, hogy a végleges partbiztosítások eszközölésével sikerüljön fog a szeszélyes Mura folyót végérvényesen szabályozni.

A falugondozás újlőrődjének önéletrajza.

Most jelent meg a Faluszövetség kiadásában Tessedik Sámuel életrajza. Az életrajzban Tessedik ismerteti azt a munkásságát, amelyet a falugondozás terén kifejtett, úgyszintén közli azokat a tapasztalatait, amelyeket a százötven év előtt Szarvason általa alapított és negyedszázadig fenntartott gazdasági és ipari szakiskolánál szerzett. Az életrajzot németből Bodor Antal dolgozta át. Mindazok, akik a falvak és tanyák ifjúságát gyakorlatias irányban eredményesen akarják nevelni, sokat meríthetnek ebből az életrajzból, amely 14.000 koronáért kapható a Faluszövetségnél.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Akisbirtokosok Földhitelintézte főnáll-e még és ha igen, mi a címe? (Egy katolikus köri tag.) — **Felelet.** A Kísirtokosok Országos Földhitelintézte jelenleg is főnáll. Címe: Budapest, Géza-utca 2. szám.

Üzenet a könyvrendelőknek. Fr. József. A kértetett szak-könyv nem kapható. Fodor-Modern szászabzat című könyve 77.000 koronáért a pénz előzetes beklüde mellett megrendelhető a kiadó-hivatalunkban.

Kép az összeomlott kispesti szövőgyárról.

Sorsjegyüzenetek. Fr. József. Az Újságíró sorsjegy augusztusi húzását elhalasztották és ezért nem is közölhetünk nyeremény-jegyzéket. A Ferencvárosi plébánia sorsjegy húzása régen megvolt és a nyeremények felvételének ideje is hónapokkal ezelőtt lejárt. — P. u. előfizető. Diák sorsjegyei nem nyertek. — 714. sz. előfizető. Kérdezett sorsjegyei nem nyertek. — 6235 sz. előfizető. Sem Rókkant, sem Fehérkereszt sorsjegy nem nyert. — Nyiregyháza. 131.738 sz. Rókkant és a többi sorsjegy nem nyert. — L. A. Szentés. Zsófia sorsjegyei nem nyertek. — 7552 sz. előfizető. Sorsjegyei nem nyertek. — Pr. Mihály. Siklónygyalu. Arvaházi sorsjegyei nem nyertek. — K. Péter, Melykút. Újságíró sorsjegy nem nyert. — H. János, Perint. Mezőgazdasági sorsjegy nem nyert. — B. L., Jászberény. Hadviselt, Községi sorsjegyei nem nyertek. — Földműves, K.-kalló. Arvaházi, Hadviselt, Újságíró, Arany, Kápolna, Iparművelésügyi, Járadek, Rókkant, Trafikos, Universal (postamester) sorsjegyei nem nyertek. — P. György, Kacsóta. Zsófia sorsjegyei nem nyertek. Több érdeklődő. A Mezőgazdasági sorsjegy (25.000 koronás) 5 darab új (5000 koronás) sorsjegyre cserélhető be, Andrassy-út 8. szám alatt. — A Zsófia sorsjegy augusztus 15-ére, az Országos Gazdakör augusztus 27-ére hirdetett húzását elhalasztották. — Sorsjegyek húzása naplára. Zsófia nov. 1; Diák dec. 1; Országos Gazdakör dec. 1; Arany (Nagyothallók) szept. 12; Rendőr szept. 30; Mezőgazdasági (Falu) szept. 30; Olympia dec. 4; Hadimuzem okt. 30; Bethlen Gábor nov. 29; Képzőművészeti dec. 31; Köz-érdeklő nov. 30; Újságíró, Trafikos, Községi sorsjegyek húzását bizonytalan időre elhalasztották.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A Dunántúli juhtenyésztésének megszervezése.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara kezdeményezésére megindult a Dunántúlon a juhtenyésztés megszervezése, amely célból értekezletre jöttek össze szeptember 1-én a kaposvári kamara körzetébe tartozó neves juhtenyésztők. A rendkívüli népes ülést Hoyos Miksa gróf, a kamara elnöke nyitotta meg, felkérve Kovács Béla nyug. gazd. akad. igazgatót előadása megtartására. Kovács Béla rámutatott arra, hogy a Dunántúli a hazai juhászatnak leg-ösibb helye, itt folyt mindenkor a leghirvesebb juhászat és a mostani mozgalomnak a célja a dunántúli juhászat javítása, megfelelő tenyészkosok előállítás és a törzkönyv felállítás. A törzkönyvezés alapján a jövőben kosvásárokat fognak rendezni, amelyben csak törzkönyvezett juhászatok kosai jelenhetnek meg, ami az árnyot emelni fogja és lehetővé teszi kiváló tenyészanyag beszerzését. Javaslatára az értekezlet kimondta, hogy a juhanya-állomány 10%-át veszik törzsanagnak, törzkönyvbe veszik azonkivül a törzkönyveseket. Elhatározták továbbá, hogy a törzkönyvezéssel járó költségeket egyelőre a kamara viseli. Ha az intézmény bevalik, úgy a későbbiek folyamán a kamara a megfelelő százalékot fog felszámítani. A törzkönyvezést január 1-ével kezdik meg, a jövő nyár folyamán rendezik pedig az első kosaukiót, amelyen a kosok gypjában állítandók elő.

Tanévzáró vizsga a gödöllői baromfitenyésztő munkásnöket képző iskolában.

A földmívelésügyi kormány már év-tizedek óta tart fenn Gödöllőn baromfitelep és ezzel kapcsolatban munkásnöket képző iskolát. Augusztus 31-én volt az iskola évzáró vizsgája, amelyen az iskola vezetésén kívül a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete képviselője is jelen volt. Kilenc növendék végezte a tanfolyamot, akik mind igen szép elméleti és gyakorlati jártasságról tettek tanúságot. Az iskola gazdasággal van kapcsolatban és így a növendékek a kertészet, tejgazdaság terén is gyakorlati kiképzést nyernek.

Állattenyésztési vándorgyűlés Hódmezővásárhelyen.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya a Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesülettel karöltve szeptember hó 25-én és 26-án Hódmezővásárhelyi tanulmányi szemlélekkel kapcsolatosan állattenyésztési vándorgyűlést rendez.

A kispesti gyárösszeomlás áldozatainak temetése.

Nemesített búza vetőmagvak összehasonlító kísérleti termelése.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara a Magyaróvártól székely növénynevelő intézet irányítása mellett bekapcsolódók azokba az egész országra szóló összehasonlító termelési kísérletekbe, amelynek célja, hogy az egyes nemesített búzafélések közül ezen kísérletekkel állapítsa meg azt, hogy vidékenként és a föld minősége szerint melyik nemesített búzaféleség termelése a leggazdaságosabb. A Kamara az országos jelentőségű kérdésben a körzetéhez tartozó Baranya, Somogy, Tolna és Zala vármegyék száz holdon felüli birtokosait felhívta és a kísérleti termelésre a vetőmagvakat most fogja kiadni. Írásbeli megkeresésre a Kamara díjtalanul megküldi a felhívást, mely az egész összehasonlító kísérleti termelés célját és mikénti kiviteletét magában foglalja.

A miskolci tenyészkosvásár eredménye.

A miskolci tenyészkosvásáron, amelyet a Tiszajobbpart Mezőgazdasági Kamara rendezett, 56 juhtenyészetet vizsgáltak meg szakkerületen. A Kovácsy Béla elnökle mellett működő bírálbizottság munkája a következő eredményt hozta: I. A fésűs juhok osztályában: I. díjat (arany díszoklevél), kapta az *egri főkáptalan* nagyszói törzsjuhászata. II. díjat (díszoklevél), kapta *Fried testvérek* hejhabái, poroszli *Graeff Károly* poroszli és *Windisch József* pusztafarkasdombi juhászata. III. díjat (oklevél) nyert a *Hortobágyi törzsjuhászata*. II. A husmerinó csoportjában: I. díjat nyert *Braun Sándor* orkosi, hevesi és *Braun Ferenc* dr. tarnaszentmiklósi juhászata. II. díjat kapta *Mihályi István* tarnaszentmiklósi juhászata és a III. díjat nyerte *Klár Jenő* hevesi (Hatrongyos-pusztai) juhászata. A tenyészkosvásár iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott a vásárló gazdaközönség részéről, amennyiben a felhajtott tenyészkosok közül a vásáron 106 darab tenyészkos került eladásra átlag *kétféltől korondis* árban.

Az egyiptomi konzul teája magyar miniszterek tiszteletére.
Sourour Mohamed bej, Egyiptom budapesti konzulja, az elmúlt héten tett adott *Vass József* helyettes-miniszterelnök, valamint *Mayer János* földművelésügyi miniszter tiszteletére. A fogadásra elnöknek *Fouad Abasa* bej, az egyiptomi királyi gazdasági egyesület igazgatója üdvözölte a minisztereket, ramutatva Magyarországának a kiállításon való szereplésére, amely a szakkörökben világszerte nagy elismerést keltett s megermentette a kapcsolatot Egyiptom és Magyarország között. Ezután *Sourour Mohamed* bej, Egyiptom budapesti konzulja, átnyújtotta *Mayer János* földművelésügyi miniszternek a *kairói kiállítás emlékére vert emlékművet és a díszoklevélt*, hangsúlyozva a két ország gazdasági összeköttetéseknek nagy fontosságát. *Mayer János* földművelésügyi miniszter meleg szavakkal mondott köszönetet az egyiptomiak elismeréséért és barátságáért, amellyel a kiállítás egész tartama alatt s azóta is lépten-nyomon találkozott s biztosította a konzult, hogy a magyar kormány mindent megtesz a gazdasági összeköttetés minél feljebb tételére és a két ország közötti barátságos viszony fejlesztésére.

Új helyijahójárat. Az *Első Dunagőzhajózási Társaság* Budapest és Dunaföldvár között helyijahójáratot indított meg. Indulás: Budapestről (Petőfi-tér) minden vasárnap 22 órakor. Dunaföldvárról vissza Budapestre a mohácsi helyijahó menetrendjében.

A belügyminiszter állapota javul. *Rakovszky* Iván belügyminiszter kolozsvári beteggyától most érkezett haza fivére, *Rakovszky* István kormányfőtanácsos, aki elmondotta, hogy *a beteg állapotában biztos javulás állapítható meg, a láb bár lassan, de állandóan csökken és a beteg fájdalmai jóformán teljesen megszűntek.* A belügyminiszter *hivatali dolgaival most is állandóan foglalkozik*, többet, mint amennyit gyógyulása szempontjából helyeselnék. A román hatóságok a belügyminiszterrel szemben figyelmesek és most már a határrendőrség közvetítésével egy-két magyar újságot is kézhez kap a belügyminiszter.

Mayer János földművelésügyi miniszter az újjáépült Vészton.
Mayer János földművelésügyi miniszter az elmúlt héten megtekintette a békésvármegyei árvízujtótt községek újjáépítési munkálatait. *Vészton* a lakosság elárasztotta szeretetének és hálájának jeléül a minisztert, útjába virágokat szórt és az egyszerű gazdák könnyes szemmel mondtak köszönetet azért, hogy a kormány lehetővé tette rombadől házaik felépítését. A miniszter a legtöbb újonnan épült házat belülről is megtekintett és barátságosan elbeszélgetett [a gazdákkal. Különösen] szép látványt nyújt a községnek az a szatózton házból álló része, amely a földreform során házhelyhez juttatottak rombadől házaiknak helyén épült és amelyet a község képviselőtestülete a mentési munkálatok és a katasztrófa nyomán megindult segítőakció vezetőjeként, *Kovacsics Dezső* főispánnak tiszteletére *Kovacsicsfalvának* nevezett el. Itt is egyenként járultak a miniszter elé a gazdák és megköszönték a kormány segítségét.

Öt százalékkal csökkent a munkanélküliek száma. A *Magyar Statisztikai Szemle* augusztusi száma közli, hogy Magyarországon a munkanélküliek száma 1926 július hónapban 25.539 volt, vagyis 5-6 százalékkal kevesebb, mint az előző hónapban. Ezek közül 16.995 esik a fővárosra és 8544 a vidékre. Az összes munkanélküliek közül 11.3 százalék volt nő. A hatósági munkaközvetítő július hónapban összesen 5964 munkahelyet és 12.802 munkakeresőt, végül 4196 sikerült közvetítést tartottak nyilván. A javulás a munkahelyeknél 19-9, az elhelyezéseknél pedig 26-3 százalék.

Mennyi cseplőgép van az országban? A *Statisztikai Közlemények* most megjelent legújabb füzetében különös érdeklődésre tarthat számot az a rész, amely *szántógépek és cseplőgépek magyarországi elterjedéséről* számol be. Ez adatok szerint a Dunántúli dombosvidéken minden ezer katasztrális holdra két szántógépszerelvény és tizenhét traktor, az Alföldön öt szántógépszerelvény és tizenöt traktor, az Északi Dombosvidéken pedig hét szántógép és tizenkilenc traktor esik. Az egész országban az adatok szerint 1925. év végén 549 szántógépszerelvény és 1183 traktor volt üzemben. Ugyanebben az időben ezer katasztrális holdanként a Dunántúlon 36 gőz- és másféle hőmotoros cseplőgép, 47 járgányos cseplőgép, az Alföldön 27 gőz- és másféle hőmotoros, három járgányos cseplőgép, az Északi Dombosvidéken pedig 38 gőz- és másféle hőmotoros és két járgányos cseplőgép volt. Az országban összesen, az adatok szerint 25.408 volt az 1925. év végén üzemben levő cseplőgép száma.

Ira.

Jaj, de búsan szól a nóta
Magyar lelkek sírja,
Édes hazám, régi élted
Sohsem jó már vissza?
Tán' vajjon a felébredés
Visszahoz még téged?
Leborulva kérjük meg az
Igaz istenséget:
Nagy Istenünk, te jó Isten
Tedd boldoggá népünk,
Régi szép és nagy hazánkat
Add vissza minékünk,
Leborulva kérünk.

Vadrózsa. (Mindszent.)

Frigyes kir. herceg visszaköveteli a szerbektől békéi birtokát. A belgrádi *Politika* című lap értesülése szerint *Frigyes* királyi herceg a napokban terjedelmes beadványt intézett a hágai döntőbírószághoz, amelyben kéri, hogy a *jugoszláv állam által elkobzott békéi birtokába helyezze vissza*. A beadványban *Frigyes* királyi herceg a békeszerződés egyik szakaszára hivatkozik, amely szerint idegen állampolgárok birtokait egyik ország sem kobozhatja el. A beadványról már értesítették a jugoszláv kormányt, amely állítólag úgy döntött, hogy a birtokot semmiképpen sem szolgáltatja vissza.

Biharmegye kórházat és utakat épít. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága *Fráter* László alispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen egyhangúlag megszavazta a *vármegyei kórház felépítését*. A bizottság hozzájárult több község kölcsönfelvételéhez. Elhatározta továbbá, hogy a vármegyei *úthálózat renébehozatala és kiépítése céljából* az alispánt, valamint az állam-építészeti hivatal vezetőjét kiküldi a milánói utügyi kiállításra az útépítés tanulmányozása céljából. A bizottság végül jóváhagyta több községnek a villanyvilágítás bevezetéséről hozott képviselőtestületi határozatát.

Budapesti Magán Poliklinika, Andrásy-út 83, Körönd. Telefon 123—82. Minden betegségre külön szakorvosi rendelés, olcsó árban. (Belgyógyászat, sebészet, fogászat, nőgyógyászat stb.) Olcsó betegszobák. Külön asztmakezelés.

Házbeomlás nyolc halottal. Borzalmas szerencsétlenség történt a főváros szomszédságában lévő Kispesztén: a Kinizsi-utca 13. szám alatt épülő Hungaria-Jaquard-féle szövőgyár épülete összeomlott és a romok maguk alá temették az ott dolgozó munkásokat. A szerencsétlenségnek nyolc halottja és hét sebesültje van. A megindult vizsgálat megállapította, hogy az építkezésnél gondatlanság történt és az idézte elő a katasztrófát. *Bálint* László és *Bálint* Zsigmond vállalkozókat, valamint *Németh* Albert főpallért gondatlanságból okozott többrendbeli emberölés büntette címén letartóztatták s az ügyészség fogházába szállították.

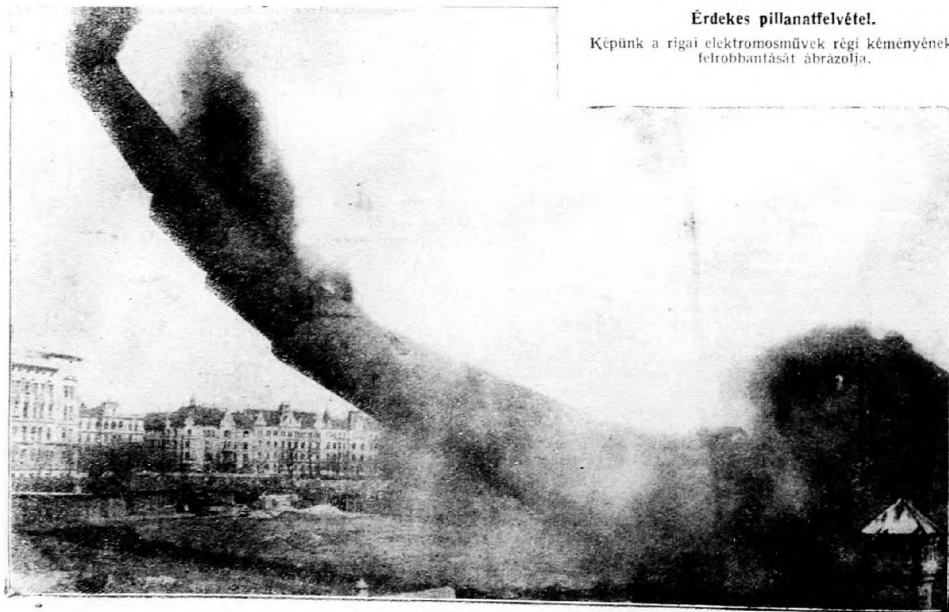
Hogy fest a szociáldemokrata a valóságban? *Weisz* Margit gépirónő két évnél hosszabb idő óta állott *Grünfeld* Armin nagykereskedő szolgálatában, mikor főnöke két heti felmondással elbocsátotta. A gépirónő ragaszkodott a hathónapi felmondáshoz s bepörölte *Grünfeld*-et. A nagykereskedő céget — és ez jellemző érdekessége a pornek — *Györki* Imre dr. szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő képviselte, aki egészen összeegyeztethetetlennek tartotta, hogy a hordókon eldörgött nagytökeellessé számkoklatai ellenére épen egy nagytökes érdeket védje B-listás hivatalnoknőjével szemben. A bíróság azonban szociálisabb szellemű volt, mint a szociáldemokrata népczer és kimondotta, hogy az elbocsátott gépirónőnek hat hónapi felmondás jár s ezért *Grünfeld* Armin 9,600.000 korona tőke és 1,400.000 korona perköltés megfizetésére kötelezte.

Hajókatasztrófa százötven halottal. A Szentpétervár melletti tengerszorosban a *Burevestnik* nevű orosz gőzös, amely kirándulókat szállított, elsüllyedt. Százötven ember a tengerbe fullt. Az áldozatok között van a hajó kapitányának családja is és *Wassilief*, a kronstadti haditengerészeti állomás politikai osztályának főnöke is.

A vak ember tragédiája. A miskolci vakok intézetében *Gembovszky* János huszonhat éves bennlakó vak fiatalember a közös hálóteremben szívenlőtte magát és pár pillanat alatt kiszenvedett. A szerencsétlen fiatalember két esztendővel ezelőtt került a vakok házába, miután egy harctéren szerzett betegség következtében elvesztette szemévilágát. A katasztrófa végtelenül elkeserítette *Gembovszky*-t, mert megvakulása egyben házassági terveit is megühsította. Menyasszonya ugyanis nem volt hajlandó vak emberhez feleségül menni. *Gembovszky* azóta súlyos búskomorságba esett és többször hangoztatta, hogy nem bírja tovább az életet. Most azután végre is hajította sötét szándékát.

Érdekes pillanatfelvétel.

Képünk a rigai elektromosművek régi kéményének felrobbanását ábrázolja.

Halassy Olivér,

a tizenhétéves csonkalábú úszó, aki megnyerte a kilencikilométeres folyami bajnokságot. A nagyszerű képessége és akaraterejű fiatal bajnok a magyar úszósport egyik reményége.

tefel az élet. Rólunk is megemlékeznek a német csillagjósok, szerintük Magyarországon február hónap kritikus lesz, úgyszintén március és május vége, valamint az év utolsó hónapjának vége is. Egyedül Olaszország a boldog és szerencsés ország — a jóskok szerint — Olaszországnak minden sikerül, az ország tekintélye és hatalma gyarapodik.

A Vass-kilátótorony felavatása. A Mátra legmagasabb csúcsán, a *Kékestetőn*, 1012 méter magasságban építette a Mátra Egyesület új menedékházát, amelyet *Vass József* népielőlti miniszterrel neveztek el. A kilátótorony és menedékhely felszentelési ünnepélyen résztvett *Vass József* népielőlti miniszter is. *Bozsik Pál* nemzetgyűlési képviselő celebrálta a tábori misét, majd *Györky Kálmán* dr. volt temesmegyei főispán tartotta meg az ünnepi beszédet. *Izsák Gyula* hevesmegyei főispán és *Orosz Ernő* gyöngyösi polgármester-helyettes szónoklatai után *Vass József* miniszterelnökhelyettes felavatta a kilátót.

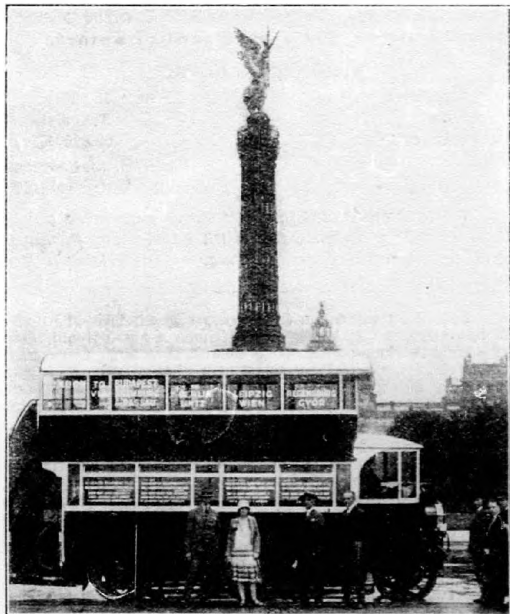
Egy bank három millió miatt földönfutóvá tett egy agg földmivest. Még a mult esztendőben történt, hogy *Gál János* hetvenesztendős csányi kisgazda az egyik hatvani magánpénztézetnél rövid lejáratú váltóra hárommillió korona kölcsönt vett fel. Közben a váltó lejárt és miután *Gál János* nem tudott fizetni, a bank lefoglaltatta egyetlen értékét, a százmillió koronát érő házat. Mielőtt azonban az árverést végrehajthatták volna, *Gál János* megszerezte a hárommillió koronát és bevitte a hatvani takarékbába. Ott azonban azzal fogadták, hogy a pénz nem elég, mivel ezenkívül még vagy 500.000 korona perkoltság is jár. *Gál János* meg is ígerte, hogy előteremtí a pénzt, csak hagyják békében régi hazacskáját. A bank azonban nem vette figyelembe *Gál János* ígérteit és mindjárt másnap elárvereztette a kisgazda házat, amit a bank ügynökei *polom huszonhat millió koronáért* vettek meg és azonnal *harminc millióért* adták tovább egy másik kisgazdának. *Gál János* már több mint két hete szabad ég alatt alszik, de reméljük, hogy a bíróság hamarosan visszahelyezi őt régi otthonába, ahonnan olyan lelketlenül túrta ki őt a bank.

Kéjgilkosságot követtek el egy hatéves kislíú ellen. A gyulai rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy egy *Krausz* nevű hatéves kislíú a Körös partján kéjgilkosságot áldozata lett. A hatéves kisgyermek rettenetesen megcsönkített hulláját mezletánre vetközöttve találták meg a Körös partján. A borzalmas büntény elkövetésével egy húsz év körüli bozontosfejű, alacsony, szeplős fiatalembert gyanúsítanak, aki sötétszürke kabátot és szürke nadrágot viselt. A büntény elkövetőjének kézrekerítése érdekében a budapesti főkapitányságon is megindították a széleskörű nyomozást.

Debrecen küzdelme a tüdővész ellen. Debrecen városa a tüdővész elleni küzdelem hathatósabbá tétele érdekében a még 1912-ben megjelent egyik belügyminiszteri körrendelet alapján szabályrendelet léptetve életbe, amely kimondja, hogy a tüdővész szenvedők nyilvános iskolába nem járhatnak. Minden iskolakötelest a beiratás előtt meg kell vizsgáltatni hatósági orvossal és csak egészséges tanulókat vehetnek fel az iskolába. Utagancsak intézkedik a rendelet a kislakások ellenőrzéséről is és hatósági orvosok fognak felügyelni arra, hogy az olyan családoknál, ahol tüdőbeteg van, a szükséges óvintézkedések megtörténjenek.

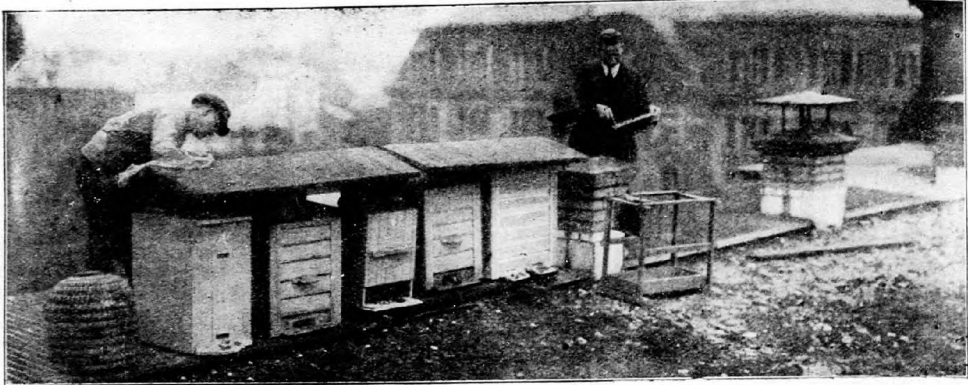
Az osztrákok nem tisztítják a Rába-csatorrát. Sopron vármegye törvényhatósági bizottsága nemrégien jelentette a kormánynak, hogy a Rába-csatornán Ausztriának ítélt szakaszán az osztrák hatóságok ismételt kérelemre sem voltak hajlandók elvégezni a tisztítási és kotrási munkálatokat. Ez a nemtörődömség azután azt eredményezte, hogy a Rába-csatorna a magyar szakaszon elposványosodott és a hajózásra alkalmatlanná vált. A magyar hatóságok többször közbentájkart az osztrák hatóságoknál, de eredménytelenül. Áruháva vált egykori szövetségünkhöz ahhoz sem járult hozzá, hogy magyar pénzen hozzák rendbe a csatorna megszállott területre került szakaszát. Ezért Sopron vármegye törvényhatósága né kérte a kormánytól, hogy a Népszövetség útján kötelezze Ausztriát a Rába-csatorna kotrási munkálatainak elvégzésére. Értesülésünk szerint a kormány egyelőre nem szándékozik a Népszövetség elé vinni az ügyet, hanem diplomáciai úton igyekszik jobb belátásra bírni az osztrákokat.

Sürgösen keresztül kell vinni az útjavításokat. A kereskedelmi miniszter körrendeletben fogja felhívni az összes törvényhatóságokat az útjavítások időtartamának a minimumra való csökkentésére vonatkozólag. A rendelet hangsúlyozza, hogy a javítást elrendelő törvényhatóságnak gondoskodni kell arról, hogy az útburkolatok javítása lehetőleg egyidőben történjen, úgy, hogy a *parhuzamos irányú útvonalakon a forgalom zavartalanul lebonnyolható legyen.* A rendelet rámutat azokra az utóbbi időben tapasztalt rendellenességekre, amelyeket ezen a téren az egész országban mindenütt tapasztalni lehet, s amelyeket a közérdek szempontjából feltétlenül ki kell küszöbölni. A rendelet szerint az utak rendszeres javítását és a javítás gyors végrehajtását vidéken az államépítészeti hivatal fogja ellenőrizni.

Londonból Budapestre autóbussen.

A főváros új autóbussen rendelt egy londoni gyártól kipróbálást végezt. Az autóbussen Londonból indult és a következő városok érintésével fog hozzánk érkezni: London, Hamburg, Berlin, Leipzig, Regensburg, Passau, Wien, Győr és végül Budapest. Képünk Berlinben készült.

Méhészet a háztétlön.

Berlin magas háztetőin néhány vállalkozó szellemű lakó méhészetet rendezett be. Képünk a kaptárakat mutatja be a kémények szomszédságában.

OLVASÓINKHOZ!

Szeptember 15-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemsel, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az fizessen elő a **«Vasárnap»**-ra.

A **«Vasárnap»** legkedőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A **«Vasárnap»** a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány s mindazoknak, akik lapunkra egy évre előfizetnek, karácsonyi ajándéku **ingylen** fogunk küldeni egy, még a tavalyinál is díszesebb kiállítású, gazdagabb tartalmú, **1927. évre szóló naptárt.**

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

negyedévre	... ..	16.000 K
félévre	... ..	31.000 K
egész évre	... ..	62.000 K

A **«Vasárnap»** kiadóhivatala
Budapest, V., Ó-utca 10. sz.

Fölkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatlót bevezetési lap felhasználásával megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fönnakadás álljon be.

Bogyiszlón szombaton és vasárnap nem esznek. A bogyiszlói református egyházközség presbiteriuma a községi előljárássággal egyetértve kimondotta, hogy ezentúl szombaton és vasárnap házasságkötést, esketési szertartást nem lehet végezni. Az érdekes intézkedés indokolása az, hogy az esküvővel kapcsolatos mulatozás a vasárnap ünnepi csendjét zavarja. Ugyanez a vasárnapi munkaszünet betartását is kötelezővé tették.

«Vagy fizet, vagy elvesz feleségül!» Mulatságos jelenet játszódott le a budapesti törvényszéken a napokban. **Glatz** Ádám közműves Bonyhádon megismerkedett **Borsik** Böskével, akinek udvarolni kezdett. Közben ajánlatot kapott, hogy utazzon Törökországba egy nagyobb munkához. Glatz el is utazott és költségeinek fedezésére a leány hatszáz ezer koronát adott neki kölcsön. Amikor hónapok múltán Glatz visszatért, a leány sürgette, hogy vegye el már feleségül. A férfi kijelentette erre, hogy eszé ágában sincs, hogy nősüljön. Az elkiseredett leány család címén feljelentette Glatzt. A tárgyaláson aztán a leány a következő meglepő követeléssel állott elő:

— **Vagy fizessen Glatz Ádám itt rögtön 600.000 koronát, vagy pedig vegyen el feleségül.**

A közműves előhúzta tárcáját és leolvastat a bíró előtt 600.000 koronát a következő megjegyzés kíséretében:

— **Inkább a dupláját megfizetem, minthogy megházassodjam.**
A bíró végül is felmentette a család vádjá alól Glatz Ádámot.

Levegőbe akarták röpteni az angol parlamentet. A bányászok feleségeit és gyermekeit segélyező bizottságnak a londoni parlament épületében levő irodájába egy láda érkezett, amelyben húsztöltőt bomba, gyútlacs és karliacs volt. A robbanóanyag elegendő lett volna a parlament épületének levegőbe röptetésére. A ládát egy fiatal leány bontotta fel, aki annak tartalmát gyanúsra találta. Az előhívott szakértő azonnal megállapította, hogy a bombák töltve vannak és a rendőrség a láda veszedelmes tartalmát azonnal a vízbe süllyesztette. A merénylők után, akik a parlament épületét akarták elpusztítani, erőlyes nyomozás folyik.

Hajsa két rablógyilkos után. A newyorki rendőrség táviratilag értesítette a londoni rendőrséget, hogy a hírhedt **Autremont**-testvérek, akiknek lelkiismeretét négy gyilkosság is terheli, Angliába hajóztak s félt, hogy ott akarják tevékenységüket folytatni. A londoni rendőrségen természetesen nagy izgalmat kellett a felmetes rablógyilkosok jöveteleének híre s minden intézkedést megtettek, hogy a három **Autremont**-testvért — akikről pontos személyleírás áll rendelkezésükre — megérkezésük után azonnal lefoghathassák. Az **Autremont**-testvérek legutóbbi ténylegeskedése az a vakmerőségben felülmulhatatlan vonatrablás volt, mely némelyben Oregon államban, a Pacific-vasútvonalon történt. Itt az **Autremont**-testvérek az alagút szája fölötti keskeny sziklapárkányról leugrottak a szerkocsira, lelőtték a mozdonyvezetőt és a fűtőt, majd egy fekézőt is agyonlőtték és dinamittal felrobbantották a postakocsit. A robbanásnak a postakocsin szolgálatot teljesítő tisztviselő is áldozatul esett. A vonatot ezután kirabolták a vakmerő fivéreik. Az amerikai rendőrség megállapította, hogy a támadás tervét a legifjabb testvér, aki régebben a newyorki egyetem hallgatója volt, dolgozta ki s a végrehajtás is az ő irányítása mellett történt meg. A másik két testvér eredetileg fodorászmestereket tanult. Angliában minden rendőr és detektív nagy izgalommal lesi most, valóban megérkeznek-e a hírhedt **Autremont**-restvérek.

Felrobbantották egy párisi löporraktárt. Párisi jelentés arról számol be, hogy **Pompes de Bois** mellett elterülő katonai löszergyárban ismeretlen okok folytán óriási robbanás történt. A hatalmas robbanást kilométeres távolságban érezték és a környező falvakban betörte a házak ablakait. A katonai löporraktárnak három kamrája repült a levegőbe. A löporraktár őrségének tíz katonája egy-egy megsebesült és közülük kettőt életveszélyes sérülésekkel szállítottak a katonai kórházba. Azonnal a leghigorúbb nyomozás indult meg, minthogy a hadügyminisztérium véleménye szerint a robbanást bűnös kezek idézték elő.

Vakmerő rablótámadás Varsó belvárosában. Varsó belvárosában három álarcos rabló benyomult a Nikola-utcában levő egyik bank helyiségébe, revolvert szegezett a pénztáros melléne és elrabolt tízezer zloty. A rablók autóra kaptak és a soffort revolverrel kényszerítették gyor hajásra. A soffor az egyik sarkon rendőr felé hajított és amikor a rablók ezt észrevették, kiugrottak és futva menekültek. Ülőközben agyonlított egy rendőrt, mire egy másik rendőr a lövöldöző rablót lőtte le. Harkokban megégették még egy járőrkötőt és megsebesítettek több embert. Végül is elfogták a rablót. Megállapították, hogy vezérük **Jaracki** rendőrfőrmester volt, aki egyenruhában őrt állt addig a bejáratnál, amíg társai a rablót elvezették. Az egyik elfogott rabló **Zapowitczky** műegyetemi hallgató, gazdag családból származik.

Szélhámoság az életmentéssel. A budapesti főkapitányság a jövőben megszorítja az életmentési jutalom kiutalását. Megállapították ugyanis, hogy a dunai öngyilkosságok elszaporodása szélhámosági ágat honosított meg. Valóságos közkereseti társaságok alakultak a hatóságok félrevezetésére. A társaság *útagja belépett a Dunába, tüstént ottermelt az életmentő, mire a harmadik «cégtag» a rendőrt kerítette elő.* Úgyesen végigjártatták szerepeiket és elhitették a rendőrral, hogy a nedves ruhájú nő tenyeg öngyilkosságot kísérelt meg. Erre aztán az «életmentők» felvették a jutalmat és megosztották rajta.

Díszes ünnepség keretében leplezték le a tatabányai hősi halottnak állított emlékművet. Tatabányán szép ünnepség keretében leplezték le szeptember hó 5-én a helység hatvannegyű hősi halottnak állított emlékművet. Az ünnepségen megjelent József királyi herceg is, aki lendületes ünnepi beszédet mondott. «Mélységes hála érte az — mondotta a királyi herceg — amely mindnyájunkat idehozott. A mélységes hála érte azok iránt, akik a hazáért feláldozták életüket. Eljöttem én is ehhez az emlékhöz, mint volt hadvezérük, hogy letegyem koszorúmat az emlékmű talapzatára. Eljöttem én is, aki láttam elhomályosuló szemük utolsó felnyugarát kiuladni és aki azután forró imádságban kertem a Mindenhatót, hogy tegyen végre igazságot. Láttam őket a háborúnak minden rémségei közeppéte. *Magyar testvéreim, ne feledjétek el azt, hogy amint kiinn a harcmezőn egyek voltunk osztálykülönbség nélkül, úgy legyétek ill is szerető igaz testvérek, nyújtsatok egymásnak szeretettel kezet s akkor a mi hazánk is fel fog támadni.*» Az eljénzéssel fogadott beszéd után lehullott a lepel az emlékműről és a királyi herceg letette a talapzatra a koszorúját.

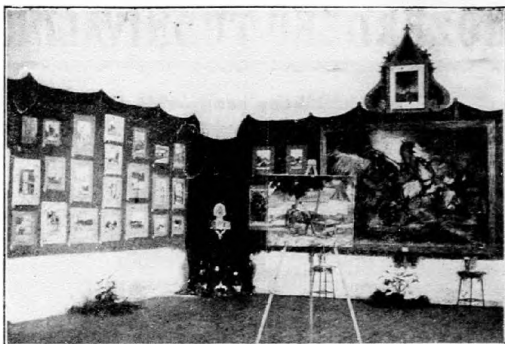
Három falusi asszonyt darabokra tépett a vonat. Az elmúlt hét vasárnapján a Mende állomásra befutó gyorsvonat halálra gázolta Bosánszky Pálné, Klamár Jánosné és Vas P. Jánosné Mende községbeli asszonyokat. A helyszínen megtartott vizsgálat szerint a három asszonyt a leeresztett sorompó alatt átbújt s a gyorsvonat vágánya között állva várták a másik vágányon épen akkor átfutó tehervonatot elhaladását. Az asszonyok az erős ívben közeledő gyorsvonatot idejekorán nem vették észre és az elhaladó tehervonat zaja miatt nem hallották a gyorsvonat közeledését. A gyorsvonat mozdonyvezetője a kanyarodó és a tehervonat miatt a vágányok között álló asszonyokat nem vehette észre.

Egy gróf szélhámoskodásai. Arz János gróf, akit család és okirathamisítás miatt Bérlink-n már egyévi börtönre ítélték, Bécsben is nagyösszegű csalásokat és szélhámosságokat követett el. A gróf többi között Lipót Szalvátort herthensteini birtokába a főherceg hamisított meghatalmazásával beült, mint a birtok kezelője. Egy ideig garázdálkodott a birtokon és amikor feltűnő tékozlásai miatt a jószágkormányzó a főherceghez fordult, akkor derült ki a család. A botrány elkerülése végett nem tettek ellene följelentést.

Ahol nem használnak poharat.

Mallorca spanyol sziget halásza a bort közvetlenül a hordóból isszák.

Képkiallítás Földéakon.

Bánszky Tamás rajztanár és ifj. Dehény Lajos iparművész a földéakai iskola egyik termében sokkiallást rendeztek. A kitűnő kiállítást tömegesen látogatták és képen vásárolták is. Bánszky olaszországi tájképei és Dehény »Zivatar« című nagy képe (középen) igen nagy sikert aratott. (Szakács Mihály felvétele.)

Amerikai méretű vonatbálsra készült három karcagi suhanc. A fővárosi rendőrség egy razzán elfogott három fiatalokru suhancot, akik bevallották, hogy ponyvaregények hatása alatt elhatározták, hogy kiskitlák a debrecen-karagyi vonatot, a postakocsit kirabolják és kivándorolnak Amerikába. Egyikük azt is beisemerte, hogy a Városligetben tizennegyű milliót szedett össze zsebtolvajlásból. A rendőrség letartóztatta az elvetemült fiatal büntösöket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

N. S., Hajdúszóvát. »Imádságom« című verse határozott készségre vall. Hangja őszinte, gondolatai megkapók, a vers írója fog még jó verset is írni. Egeszben véve azonban nem érejt meg arra, hogy nyomdáfestéket lasson, mert az utolsó sora teljesen lerontja a haza sorsán aggódó és rabtestvéreink után vágódó illa hangulatát. Hogy kedvét ne szegjük, versenek legjobb helyre sorát ideiktatjuk:

Halld meg porba hullt fiadnak esdve-esdő szavát:
Add Istenem e hazának jobblétnék hajnalát!...
Határait te szabta meg — mérve gondos kézzel,
O, ne hadd, hogy most gaz képek düljék szerte-szertej!

D. S., Kispeszt. »Mohács című verse elkévséje érkezett. — **G. J., Drávpiski.** Ezek a rejtvények gyöngébbek. Van a régiek közt jobb. Természetesen türelmet kérünk. Önnek már két rejtvénye jelent meg ebben az esztendőben, holott sokan vannak, akik még csak egy rejtvényüket látták a lapban. Tréfából közlünk. — **K. K., Fertőendred.** A közölnivalók sorába iktattuk. — **Ifj. B. L. Jászberény.** Értesítsen arról, hogy két beküldött versét Ön írta-e? — **T. B. S., Zalaszabar.** »Elkésztet a vallomással« című elbeszélése egészen gyöngé próbálkozás. Dagályos, az igazságnak, a természetességnek nyoma sincs benne, helyettük nagy szavak, puffogó jelzők, mindmegannyi szappanbuborék. Ha valaki írni akar, ne azt keresse, hogy olyan szavakat és kifejezéseket vessen papírra, amilyeneket az életben sohasem használ, hanem épen ellenkezőleg, a természetes, életszagú hangot üsse meg. Versaire ugyanaz áll, sőt a magyar nyelvvel is alaposan elbánik bennük. Az Isten szerelméért, hol hallott Ön ilyesmit: *Mely nélkül örömid nem biztosol; S tedd arcokra egyszer ajkad mézéd csókját; Vágyva-vágyom bírti lángoló szivedet!* stb. stb. Halálös bűn ilyesmiket lélni. Ne próbálkozzék tovább. Nincs tehetése a versírásához. Azt az időt, amit reafordít, hasznosabb dolgokra fordíthatja. Ne írjon, hanem olvasson, műveje magát. Csak nem hiszi, hogy a versírás az egyetlen boldogsága a világon? — **K. L., Budapest.** Kockarejtvényét nem értjük. — **Y. B., Szalapaesillegmajor.** A Szerkesztői üzenetekben szoltunk a hozzáknak beküldött rejtvényekre megjegyzéseket tenni. Amennyiben ott nem találkoztunk nevével, akkor rejtvényei elkallódtak a postán. Küldjön újabbakat. A rejtvények megjeltesét tessék azonnal megküldeni hozzánk, mert ha három hétig nem érkezik be, nincs módunkban közölni. — **F. I. Gyöngyös.** A képrejtvény hibás; mást kérünk. — **Á. N., Tolnanémedi.** Válogatunk belőlük. Tréfája jó. — **M. J., Dencsháza.** Csak olyan rejtvényt használhatunk, amelynek megjeltesét is közli velünk a beküldő. Ön ezt elfelejtette. — **G. I., Barota.** Ha a képrejtvény rajza nem felel meg, megrajzolhatjuk. — **Cs. K. Nőgrádpataki.** Egyik rejtvény se vált be. Az elsőhöz hasonló már megjelent lapunkban. A másodikát nem értjük. Olyat tessék küldeni, amelyben a rejtvényüi választott szavaknak értelme van. Az aranykoronán hivatatosan 14.500 papirkoronával számítják. — **P. L., Kiskundorozsma.** Az egyik tréfa jó.

KÖZÉRDEKŰ TUDNIVALÓK

A kártékony hangyákról.

A hangyák — bár példás szorgalmukért sokszor megdicsérik őket — a legtöbb esetben igen sok kellemtelenséget okoznak az embernek. Bár káros hatásuk meg sem közelíti trópusi rokonaik pusztításait, mégis sokszor meg kell védenünk éléskamráinkat, gyümölcsfainkat, sőt saját házunkat is tőlük. Ugyanis egyes hangyafajok a szobák gerendáiba, lépcsők, téglák alá is befészkelődnek és bizonyos idő múltán a téglá vagy fa meglazításával nagy károkat okozhatnak. Irtásuknál legelőször fészkeiket és főleg a petéket tojó királynét kell elpusztítani. Legjobb a fészket forró vízzel, petróleummal vagy terpentinnel leönteni. Eredményes ölször a szénkéng, melyet úgy alkalmazunk, hogy a fészek bejárójánál fúrt mély lyukakat szénkénnel megtöltjük és befedjük. Gyümölcsfaink kergét legjobb, ha olajgyantakevtérből készült enyvvel vonjuk be.

Halászó pókok.

Mindenki előtt ismeretes tény, hogy a pókok ragadozó állatok, főleg különféle, hálójukkal befont rovarokkal táplálkoznak, sőt egyes nagyobb pókok, amint kétségtelenül bebizonyosodott, még nagyobb állatokat, például gyíkakat is megtámadnak és megesznek. A tudományos világban is kételkedéssel fogadták azonban a legújabb időkig azokat a híreket, amelyek arról szóltak, hogy halászó pókok is vannak. Legújában azonban ez a tény is igazolást nyert. Egy szavahihető tudós Afrikában, Natal tartományban megfigyelte, hogy egy tudományos néven Thalassius-nak nevezett pók, három hátsó lábával a víz szélén álló sziklába kapaszkodott, három első lábát és egész testét pedig a víz felé nyújtotta s amint egy hal a part felé jött, megragadta, a vízből kirántotta és azonnal megölte. Egy másik, körülbelül két cm nagyságú pók egy nálánál csaknem háromszorta nagyobb, öt és fél cm nagyságú fiatal pisztrángot halászott ki a vízből. Állattani intézetekben megfigyelték, hogy a pókok hasonló módon vízben élő békákat és békaporontyokat is elpusztítanak és felfalnak, egy tizennyolc mm nagyságú pók pl. egy harminc mm. nagyságú, kifejlett békát megtámadott és meg is ette.

Bátor lovas. Képünk egy afrikai struccenyésztlő kis fiát mutatja be egy szelídített strucc hátán.

Hol van a legmagasabb és legalacsonyabb hőmérséklet?

Földünk legmagasabb és legalacsonyabb hőmérsékletű pontjainak megállapítása igen körülményes feladat. Ennek főoka a talaj minőségében rejlik. Pl. homokos, sziklás vidéken a talaj sugárzó melege az, amely oly elviselhetetlenné teszi a hőmérsékletet. Tökéletesen pontos, idegen behatásoktól mentes méréseket eszközölnünk tehát igen nehéz. A legmagyobb meleget ezideig 1913 július 10-én élelték a kaliforniai és nevadai «Halál völgyben», amelyek már az elnevezése is rámutat az ottlévő halálishozó melegre. A mért hőmérséklet 56°6' C° volt. Az északamerikai sivatagokban 51—54°4'; Ausztrália belsejében 1845 január 21-én 54°, a saharai Kassar oázisban 1921 májusában pedig 53° C° volt a mért legmagasabb hőfok. A hőmérsékleti minimumok mérésére alkoholos hőmérőt használnak, mert a higany —39°5' C°-nál már megfagy. Az északi sarkon Floeberg Beach mellett —58°8' C°-ot és a Lady Franklin öbölben —57°1' C°-ot mértek. A legalacsonyabb hőmérsékletet azonban Szibériában mérték Werchojansk mellett, ahol 1892 januárjában 67°8'-os és 1885 január 15-én —68° hideg volt.

Meddig hallhatók a különböző hangok?

Igen érdekes kísérleteket végeztek léghajóval arra vonatkozólag, hogy a különféle hangok milyen magasságig jutnak fel. Az emberi hang csak ötszáz méter magasságig hallatszott fel, a békabrekegést azonban még kilencszáz méter magasságban is hallották. A katonazene ezernyolcszáz, a harangzúgás ezeröttszáz, a katonai fegyver lövésének dörnye ezernyolcszáz méter magasságig hallatszott. A vasút dübörgését még kétezeröttszáz méterben is meghallották és legmagasabbra egy lokomotív fűtve hallatszott fel, még pedig háromszor méterig. A levegőáramlások azonban hatással vannak a hang elterjedésére és ezért fontos megjegyezni, hogy ilyen magasságig csak felfelé irányuló légáramlások esetén hatolnak fel a különféle hangok.

Milyen magasan és mennyi ideig tudnak repülni a madarak?

A jó repülő madarak sorából a veresbég és pintyókefélék repülnek a legalacsonyabban, melyek csak harminc-nyolcvan méter magásra emelkednek fel. Az énekes madarak általában száz méter magásra emelkednek fel. Legmagasabbra a ragadozó madarak repülnek; a sasok például általában háromszor méterig tudnak felszállni, a kondor és keselyűfélék pedig hétezer méter magasságból tekintenek szét zskémány után a magas hegysekben. Leszállás és pihenés nélkül a legjobban repülő vándormadarak sem képesek olyan nagy utakat megtenni, mint régebben gondolták. Kisebbségi madarak csak ötszáz kilométer távolságra tudnak repülni megszakítás nélkül, a legkiválóbb repülők pedig csak ezer kilométerre. Az ember tehát ma már ugy a repülés időtartamában, mint magasságban jóval felülmulta a madarakat.

A világ leghosszabb távbeszélő vezetéke.

Nemrégén készült el, hét évi munka után az Egyesült Államokban, a világ leghosszabb telefonkábele. Ez a vezeték Newyorkot Chikágóval köti össze és hossza mintegy 1385 kilométer, vagyis majdnem olyan hosszú, mint Budapesttől Berlinig a távolság. A vezeték 1153 kilométeres vonalán a föld felett halad és 36 ezer pónája van, a hátralévő 232 kilométeren pedig a föld alatt vezeték. Ilyen nagyszabású közvetlen összeköttetést létesítő telefonkábel Európában megközelítőleg sincs, mert ez a kábel az Egyesült Államok minden jelentékenyebb telefonállomása között közvetlen összeköttetést létesít.

REJTVÉNYEK

1. Betűrejtvény.

t	e	e	e
l	e	e	e

(Beküldte Valkai Pál Szentestéről.)

2. Betűrejtvény.

E	E	E	S	h	á	z
---	---	---	---	---	---	---

(Beküldte Lénárt György Hercegfalváról.)

3. Szórejtvény.

vér	rózs
-----	------

(Beküldte R. Szabó Iréne Veszényből.)

4. Tréfás talány.

Örökkévalóság kezdete.
Ködnek közege. Időnek vége.
Mi ez?

(Beküldte Turós István Somogyjadról.)

5. Számrejtvény.

Valaki fogad 20 napszámot 20 krajcárért. Egy férfinak adott 3 krajcárt, egy asszonynak 2 krajcárt és 2 gyereknek 1 krajcárt. Hány embert, asszonyt és gyereket fogadott?

(Beküldte Kiss Lajos István Jászberényből.)

6. Betűrejtvény.

X	2
---	---

(Beküldte Stánicz Antal Keresztényből.)

Ő

(Beküldte B. Tóth Sándor Szabadszállásról.)

8. Betűrejtvény.

tevé	tevé	tevé	tevé	tevé
y				

(Beküldte Dömötör Margit Dunaszentgyörgyről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 40-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésze érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 34-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Káka tövén költ a ruca.**
2. Képrejtvény: **Igazmondás nem emberszólás.**
3. Kockarejtvény:

0	2	4
9	6	5
0	1	0

4. Pótlórejtvény: **Hazárdnak rendületlenül.**
5. Betűrejtvény: **Körönd.**
6. Verses talány: **A kenyér.**
7. Számrejtvény: **25 drb Hölgyet, 25 drb Drámát és 50 drb Magyar cigarettát kapott összesen.**
8. Névrejtvény: **Pék.**

Megfejtették: Ifjú Bodnár János, Viola Annuska, Bereczky András, Vörös Franciska, Nagy Zsuzsa, Ifjú Szarvas Pál, Cserecsény János, Kovács Bálint, Pinter György, ifjú Nagy István, Kiss A. Kálmán, Sindely Magda, Hajós István, Fejes Eszti, Sáfrány Jolánka, Nyeste István, ifjú Szarvas Mihály, ifjú Horváth V. Miklós, Nemeth Antal, Papp István, Papp Istvánné, László Ferenc, ifjú Borics László, Soós Imre, Kuncze Nándor, Ref. Olvasókör M., Király Jolán, Payer Lajos, Krenusz Lajos, Csóka Kázmér, Vitai Brigitta, Mezei József, Galicz István, Horváth László, Olan János, Dömötör Margit, Dömötör Sándor, Péntes Ilonka, Terényi János, fokszei Kopasz Sándor, Horváth Viki, Csapó Bálint, Écs Nándor, Rusvai Bertalan, Bagics István, Tatai Lajos, Guttmann Erzsike, Eitler Anna, Szentgroti János, Forgó Ilona, ifjú Forgó Elemér, Bendli Gyula, Zakár László, ifjú Pöcze József, Sz. István, Spissák Henrik, G. Csépany György, Duska Lajos.

Jutalomkönyvet nyertek: **Pöcze József (Ete)**, ifj. **Borics László (Jászberény)**, **Duska Lajos (Tolnanémedi)**, **Terényi Lajos (Cinkota)**, **Szentgroti János.**

A 35-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Hangok az éjszakában.

Írta: Csürös Zollán.

EZT A KIS történetét régóta hordozom a tarsolyomban. Valamikor régen, amikor a diktatura boldogságától sorvadotunk, szerettem volna elmesélni egy nagy-nagy gyülekezetben, ahol millió magyar véretem együtt látom. De akkor nem volt bátoroság dolog ilyenekről megmukkanni. S minthogy oktanalom elvezetni a fejemet sosem volt inyem szerint való, inkább eltettem jobb időkre, majd ha az igazságért és ártatlan mesékért nem vetik az embert a dunai halak elé. Azóta a véres emlékü tavasz óta immár a nyolcadik ős köszönt reánk. Járnak-e még gazemberek és bolondok a házak között? Nos, vegyük elő ezt a históriát.

Élt egyszer valahol messze, csodálatos Indiában, vagy még tán azon is túl, egy ember, aki megöregedvén s érezve, hogy halála órája közeledik, magához hívta három fölnevelt, derék szép fiát. A két nagyobbik nyugtalan természetű volt nagyon, szerettek bolyongani a nagyvilágban szerzetést, városokat láttak, idegen népeket s most, hogy apjuk halalos ágyánál összejöttek, le is nézték kissé az öccsüket, aki ahelyett, hogy hozzájuk hasonlóan világot járt volna, odahaza maradt, nem mozdult túl a szülőfaluja határán, hanem gyámoltója volt apjának vénségére.

— Fiaim — mondta az apa — az utolsó óráim ütött. Vagyont, kincseket nem hagyhatok rátok, mert vagyonszerzés helyett csak az volt a célom, hogy titeket egészségesben felneveljek. De hagyok rátok egy jó tanácsot, mely mindennél értékesebb. Testvérek vagytok, egymást tehát el ne hagyjátok egy percre se s megfontoljátok együttessen, bármint cselekesztek.

Másnap meghalt az ember s a fiúk könyhullajtások között a jövőre nézve tervet szövöttek. Elhatározták, hogy nekivágnak a nagyvilágnak. Valahol majd csak szerencse akad.

Az országútra tértek, mentek, menedékeltek. Vándorlásuk harmadnapján nagy rengeteg erdőben találták magukat. Az ösvény valahol a sűrű mélyében elveszett. Az óriás fák lombja eltakarta az égbolt selymes kékségét, a távolban patak morajlott, de hogy arra tértek, egyszersak a vízzugás is elhallgatott. Bent voltak a járatlan vadon kelles közepében. Eltévedtek. Lassanként leszállt az alkony, a homály növekedett, végre egészen ráborult az erdőre az éjjeli feketeség.

A három fiú egymás mellett botorkált az irdatlan sötétségben. Fáradtak voltak, elcsigáztak. Az élelem, mit útravalóul hoztak hazulról, még a délután elfogyott, éhesek voltak és szomjasak. Tudták, hogy eltévedtek, de nem mertek erről beszélni egymás között.

Kimerülten, tanácstalanul megálltak a vén fák között. Azt javasolták kölcsönösen, hogy ott helyben lepihennek, mert a sötétség már akkora volt, hogy vágni lehetett volna mint a kenyéret s egy tapodtat sem látott előre az ember szeme. A talaj hepe-hupás volt, hol emelkedett, hol meg esett, félős volt, hogy valami verem-félebe belefordulnak. Már épen körültaogatottak, hogy leheverjenek, mikor hírtelen világosság csillámlott a messzeségből. Gyertya- vagy lámpafény, ott arra emberi hajlék lehetett, mert vidám ének-szó csendült az éjszakában, bár szavát a nőtának nem értették, mégis kivették. Gondtalanágságról, boldogságról, örömről szólt az ének.

— Gyerünk oda — kiáltotta felpattanva a legidősebb fiú.
— Siessünk hát — hagyta helyben felvilanyozva a középső is — mit várunk, tűnődünk, amikor a hosszas fátaszót út után az orrunk előtt szól az ének. Ott nagyszerűen élhetnek az emberek, ha ilyen víg a dalolásuk, bizonytal van bor, pecsenye, muzsika és egyéb gyönyörűség.

A legfiatalabbik aggodalmasan megcsóválta a fejét.

— Ebben a sötétségben — vetette ellen — ne induljunk az ismeretlen útnak neki. Ha tovább megyünk, érzem, valami bajunk esik. Várjuk meg türelmesen a virradást, akkor tisztán látjuk az utat a hangok felé.

— Ne prédikálj nekünk — fortyant föl a két nagyobbik — ha te maradsz, mi a magunk útján tovább megyünk. És eltűntek a sötétségben.

A legkisebbik várta a pirkadást. Végre feltetszett a napsugár s a növekvő világosságban ő is elindult a bátyjai után. Alig ötven lépésre megtorpant. A rengeteg véget ért és ime, előtte egy mély szakadék ásjózott. A tulsó szélén meglátta a házat, melyből ének szólt az éjszaka. A szakadékot ösvény kerülte meg s felvezetett a ház felé. A mélységben pedig megpillantotta két szegény alázuhant testvérbátyját.

Az ösvényen elérte a házat, melyben szives szavú emberek fogadták s közöttük letelepülve, sokáig meglegedetten élte a napjait. És megsírta a két bátyját, akik szintén eljuthattak volna oda, ha megvárják a — virradást.

TRÉFÁK

Megjárta.

Egy idős, de nagyon hiú hölgy állt a bíróság előtt. A bíró kérdésére, hány éves, azt feleli, hogy huszonnyolc.

— S hány éves ön? — kérdi a bíró a nő fiától.

— Egy évvel idősebb, mint az édesanyám — hangzott a válasz.

(Beküldte Ábrahám Erzsébet Tengődről.)

Amikor a nők hallgatnak.

— Látott-e már valaha életében női gyülekezetet, ahol tökéletes csend volt?

— Igen, egyszer életemben, amikor az elnök felvetette a kérdést, hogy ki a legidősebb a hölgyek között?

Vizsgán.

Tanár: És tudja kérem, hogy az a híres hadvezér melyik ütközetében mondta azt, mikor a győzelmet jelentették neki, hogy boldogan hal meg?

Jelölt: Az utolsó ütközetében.

Iskolában.

Tanító: Ha arccal északnak fordulsz, jobbold felé van kelet, balra nyugat s a hátd mögött dél. Nos, mondd el nekem, fiacskám, mi van előtted?

Tanítvány: A térkép, tanító úr!

Nem is olyan bolond.

Egy kis falu lakói a félbolond hírbén álló öreg csavargónak tréfásan fel szoktak ajánlani egy tizifíleres és egykrajcáros pénzdarábot, hogy válasson s az mindig a krajcárt választotta.

Egy idegen egyszer megkérdezte tőle, hogy miért választja a krajcárt?

— Hja, kérem — válaszolt az öreg félkegyelmű — ha a tizifílerést választanám, többet nem ajánlanák fel a választást és semmit sem kapnék.

Egyetértés.

— Én és a feleségem nagyszerűen megférünk egymással. Mindenben kölcsönösen megegyezünk. Ha egyetértünk, úgy az teljesít, amit én akarok, ha pedig különböző nézetem vagyunk, úgy az ő akarata teljesül.

Hathatós szer a csúz ellen.

Egy német professor száz évvel ezelőtt egyik barátjának a következő eljárást ajánlotta: Szerezd meg egy ötvenéves hajdonnak a zsebkendőjét, aki még sohasem gondolt a férjhezmenetelre; mosd ki egy kőlen malom vízében, melynek molnára még sohasem esalt a liszt körül; szárdíts meg egy zsidó kertjének a korlátján, kinek nincs gyermeke; írd tele úntával, melyet egy olyan ügyvéd irodájából szerzett, aki csak az igazságot védte a törvény előtt; aztán pedig add át egy orvosnak, aki soha egy betegét sem kezelte tévesen, hadd dörszörölje be vele a fájdalmas testrészeket és meglátod, meg fogsz gyógyulni.

Jó barátnök.

Egyik asszony: Képzelteti, mennyire megromlott a férjem látása. A minap is összetévesztett a szobaleánnyal.

Barátnök: Pedig milyen csinos leány az még hozzá!

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember 12-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Fegyvernek, Kiskun-dorozsma, Nagykáta, Szabadszállás, Szöreg. — **Kirakodóvásár:** Apátfalva.

Szeptember 13-án, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Árpás, Bácsalmás, Diónőjeny, Hédekvár (sertés nem hajtható fel), Hosszúhetény, Kál, Lajosmizse, Mohács, Nagyatád (sertés nem hajtható fel), Pécel, Pilisvörösvár, Polgárdi (sertés nem hajtható fel), Recsik (sertés nem hajtható fel), Sárbogárd, Somlóvásárhely (sertés nem hajtható fel), Szekszárd, Szőlőgyörök (sertés nem hajtható fel), Szöny (sertés nem hajtható fel), Tiszecsege, Vásárosnamény, Zalaegerszeg (sertés nem hajtható fel), Zsámbok. — **Állatvásár:** Kálló, Martonvásár, Nagyvászony. — **Ló- és marhavásár:** Tamási. — **Kirakodóvásár:** Ózd.

Szeptember 14-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Győrasszonyfa, Magyarzentiván, Répceszemere, Szakcs (sertés nem hajtható fel), Tótszerdahely (sertés nem hajtható fel), Zalabaksa (sertés nem hajtható fel). **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnádásd. — **Kirakodóvásár:** Kálló, Martonvásár, Nagyvászony, Szentkereszt, Tamási. — **Ló- és marhavásár:** Pápa.

Szeptember 15-én, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Adony, Biharkezes, Drávafok, Hajdúnánás, Körösladány, Kővágószőlős, Nyírmező, Somogyiszil (sertés nem hajtható fel), Szászvár, Tiszakarác. — **Állatvásár:** Városlőd. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Pápa.

Szeptember 16-án, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Balatonendréd, Nagyszékely, Süttő, Zagyvarékas.

Szeptember 17-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Csapkerek (sertés nem hajtható fel), Patca (sertés nem hajtható fel), Szentes, Török-koppány (sertés nem hajtható fel).

Szeptember 18-án, szombaton.

Kirakodóvásár: Szentes.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 5-én.)

Gabonavásár. A határidőre árfolyamai 1926 szeptember 6-án: októberi búza 354—51—53, zárlat 352—53, márciusi 381—83, zárlat 382—83, májusi 385—87,5—86, zárlat 386—87, októberi rozs 247—46—51, zárlat 249—50, márciusi 270—69—72—70, zárlat 270—71 korona métermészánként. — A készáruárak árfolyamai: tisztavideki búza 340—357,5, felsőtiszai 337—355, más 335—352,5, rozs 235—240, árpa 1. 210—220, közepes 205—210, sörépa felvidéki 270—300, más 260—290, zab 1. 205—210, közepes 190—195, tengeri 267—270, repce 540—560, korpa 160—162,5 korona métermészánként.

Liszt- és őrlémenyiac. Búzáliszt duplanullás 6750, nullás 6750, egyes 6500, kettős 6400, hármas 6300, négyes 6050, ötös 5550, hatos 4800, hetes 2700, nyolcas 2000, rozsliszt, nullás 6300, rozsliszt, egyes 3700 K. Vidéki malmok lisztárai: Búzáliszt, duplanullás 5800—6000, nullás 5700—5800, kettős 5600—5700, négyes 5300—5400, ötös 4600—4800, hatos 4000—4100, nyolcas 1300—1400, rozsliszt, nullás 5000—5100, rozsliszt, egyes 2900—3000 K.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 60—105.000, harmadrendű, csomogolásra 40—75.000, muharészéna 80—110.000, lucernaszéna 110—135.000, zabosbükönyszéna 80.000, zab, szemes 220.000, alomszalma 55—65.000, zsuppszalma 75—90.000, zsuppszalma egy kéve 4500 5000 K. — **Malatalkarmányiac:** Malatácsira 170, korpa 160, konkoly 150, nyolcas takarmányliszt 190, olajpogácsa 260, extrahált liszt 150, szárított moslék 260, malatátörköly 260, szárított répaszelet 190, melasz 100, lótap 130 ezer K métermészánként.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért, 100 kg-kint, minőség szerint, 1926 szeptember 2-án, 1000 koronában: bab, fehér 270—290, biborhere 850—1000, borsó, Viktória 350—400, borsó, Express 350—400, borsó, ősi 430—460, búkköny, tavasi 280—320, búkköny, szézsós 900—1050, más 1400—1500, mustármag 900—1000 K.

Szurómarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szopós: elsőrendű 16.000—17.000, kivételesen 18.000, másodrendű 14.000—14.500 K kilogrammonként előfolyban.

Vágómarhavásár, Ökör, legjobb minőség 12—15.000-ig, kivételesen 15.500; középminőség 8—11.500-ig; gyenge minőség 6—7.500-ig; bika, jobb minőség 11—14.000-ig; kivételesen 14.500; közép- és gyenge minőség 7.500—10.500-ig; tehén 9.500—13.000; kivételesen 13.500; közép és gyenge 6—9.000-ig; kicsontozni való marha 4—6.000-ig; növendék-marha 5—11.500 korona.

Sertésvásár. Könnyű sertés 14.500—14.750-ig; közepes 15.750—16.000-ig; nehéz sertés 16.250—16.500-ig kg-ként előfolyban.

Juhvásár. Jegyzett árak kg-kint előfolyban: Kisorolt kos 6000 K.

Tenyészállatok és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok, friss 11.500—13.000, elsőrendű belföldi jármosok, tarka 11.500—12.000, teher fejtehetően 12.000—15.500, egy és felvéves úszók 11.000—13.000, egy és felvéves tinók 11.500—12.500 K kilogrammonként előfolyban.

Lóvásár. Jobbminőségű lovak: hátas csikó 300.000—1.600.000, igaz koskó, nehéz 4.800.000—10.500.000, könnyű 3.000.000—7.000.000, számar 850.000, alárendelt minőségű lovak 575.000—3.000.000, vágólovak 500—2.300.000 K. Fővárosi vágóra vásároltak négy darabot, vidéki vágóra vásároltak tíz darabot.

Gyapjúpiac. A gyapjúpiac mult hét óta élénkült. Több tétel került eladásra úgy uradalmi, mint kereskedői tétel. Az árak javultak. Uradalmi gyapjú 28—30.000, báránygyapjú 23—24.000 K kilogrammonként szennyes állapotban.

Nyersbőr. A nyersbőrpiac élénkebb, az árak javultak. Fizettek marhabőrét 16—18.000, borjárbőrét 23.500—24.500 K-át kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje augusztus 27-én 4000—5000, tejszínhab literje 40.000—50.000, tejfel literje 20.000—28.000, centrif. vaj kg.-ja kicsinyben 68.000—76.000, nagyban 46.000—50.000, szedett vaj kg.-ja kicsinyben 50.000—65.000, tehenúró kg.-ja 12.000—16.000, juhúró kg.-ja 28.000—45.000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 60.000—70.000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 35.000—50.000, nagyban 24.000—30.000, emmenthali sajt kg.-ja kicsinyben 65.000—80.000, nagyban 50.000—55.000 K.

Baromfi és tojás. Csirke darabja 15.000—50.000, tyúk darabja 35—65.000, hízott rucá kg.-ja 25.000—30.000, hízott lud kg.-ja 25.000—30.000, libamáj kg.-ja 30.000—85.000, ludzsír kg.-ja 35.000—60.000 tojás darabja 1400—1800 K.

Halpiac. Ponty kicsinyben elsőrendű 40.000—60.000, ponty kicsinyben másodrendű 40.000—45.000 K kilogrammonként.

Zöldsg és gyümölcs. Sárgarépa zöldjével 1600—3500, petrezselyem: zöldjével 1600—3500, karalabé zöldjével kg-kint 1000—3000, vöröshagyma 1000—3000, fokhagyma 6000—16.000, cékla 2000—5000, fejeskáposzta 800—2500, kelkáposzta 1500—4000, vöröskáposzta 1800—4000, fejesaláta egy darab 800—2000, rózsburgonya kicsinyben 1000—2000, nagyban métermészánként 90.000—100.000, sárgaburgonya kicsinyben 1200—2000, retek kg-kint 2000—5000, paradicsom 1500—3500, zöldpaprika kg-kint 3000—8000, tók kg.-ja 500—1500, karfiol kg-kint 8000—20.000, ugorka kg-kint 2000—9000, torma kg.-ja 5000—25.000, sóska kg-kint 2000—5000, zöldbab kg-kint 2000—8000, spenót 3000—8000, zöldborsó kg-kint 10.000—16.000, champignonszalma 25.000—70.000, alma 2000—16.000, körte 4000—25.000, szilva 3000—12.000, ringló 6000—16.000, szőlő 8000—30.000, dió 13.000—20.000, kajsziabarack 7000—14.000, őszibarack 8000—20.000, szőlő 6000—7000, földieper 8000—14.000, faeper 8000—10.000, görögdiñnye 2000—6000, sárga diñnye 2000—10.000 K kilogrammonként.

Paprikapiac. Termelői árak: **Szegeden:** Édesnesem paprika kg-kint 56—62.000, féldes kg-kint 40—50.000, rózspaprika kg-kint 28.000—30.000, másodrendű paprika kg-kint 8000—13.000, harmadrendű paprika kg-kint 3000—5000, csöves paprika füzereknél 130—155.000. A készletek csökkenése, a fűszer drágulása és az osztrák forgalom megindulása az árakban szilárdulást eredményezett. — **Kölcseán:** Édesnesem paprika kg-kint 45—52.000, rózspaprika kg-kint 25—30.000, másodrendű paprika kg-kint 18—22.000, harmadrendű paprika kg-kint 10—15.000, csöves paprika kg-kint 32—36.000 K.

Idégen pénznemek legmagasabb ára szeptember hó 7-én. Angol font 347.200 K, dollár 71.225 K, francia franc 2180 K, szerb dinár 1262 K, lengyel zloty 8150 K, román lei 359 K, olasz lira 2705 K, cseh korona 2189 K, német márká 17.017 K, osztrák schilling 10.092 K, svájci franc 13.819 K. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás arany 291.000 K, ezüstkoronás 6000 K, ezüstorintás 16.000 K, ezüst ötkoronás 30.000 K.

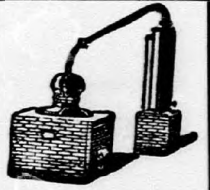
Főszekesztő: Mező Pál. Felelős szerkesztő: Perliak György. Főmunkatárs: Mező Zoltán. Társzerkesztő: Vasadi Balogh György. Felelős kiadó: Bak Imre.

Pálinkafőző és finomító (tisztázó) üstök

bármily rendszerben raktárról kapható
GODRA SÁNDOR ÉS FIA

rétműves üzemetben
Budapest, IX., Gróf Haller-utca 4. sz.
Telefon: József 78—43.

Gyümölcsész beszerítő készlekek.
Árajánlattal árjegyzékkel szívesen szolgálnak.

MAGÁNTANFOLYAM,

RÁKÓCZI-UT 54. SZ.

Előkészít középiskolai összevont magánvizsgákra, érettségire. Tisztviseleknek kedvezmény.

Nélkülözhetetlen háziorvosság a valódi Jenny-féle cseppek

vagy

hamburgi-essencia,

mely az összes gyomorbántalmakat, valamint fejfájást és kolikát legrövidebb idő alatt gyógyítja meg.

A legjobb étvágyjavító és erősítő szer.

Készíti:

DOBSA MIHÁLY„ANGYAL-GYÓGYSZERTÁR”
SOPRON, VÁROSHÁZ-TÉR 6. SZ.**Pálincsfőző- és mosófűtők vörösrézből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKENPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-védjeggyel Chaudouet és Ceapel W. M. részéről****szőlőpermetezők**

legelőcsébb gyári áron beszereshetők:

SZONTÁGH PÁL részrúgyár Bpest, IX., Üllői-út 19.Levelek és rendelések gyors és pontos ellátése miatt **TERÉNYI SAMU** cég-főnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.**Dr. Héray Andor**

„Orsz. Földbírókrendező Bíróság” által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzleteriékesítő irodája, Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1. Törvényesülleg bejegyzett cég.

Megjelent a «Vadászati Útmutató» című 1926—1927. vadászati évre szóló, képekkel, rajzokkal gazdagon illusztrált zsebnaptár, mely 232 oldalon az összes vadászati kérdésekben értékes útbaigazítással szolgál. Megrendelhető a «Vasárnap» könyvosztályánál, Budapest, VI., Ó-utca 10. — Ár: 60.000 korona, díszes kötésben 75.000 korona, az összeg előzetesen beküldése ellenében. — Utánvételes megrendelésnél 4000 koronával többé kerül.

Szakorvos! -rendelő vér- és nemibetegék részére. Ezüst salvasan-öldőt. Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókusfal szemből.)**Szövetkezeteink figyelmébe!**

Elsőrendű színbőrökből készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőrökből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napifarakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és diszműárúosztályánál.

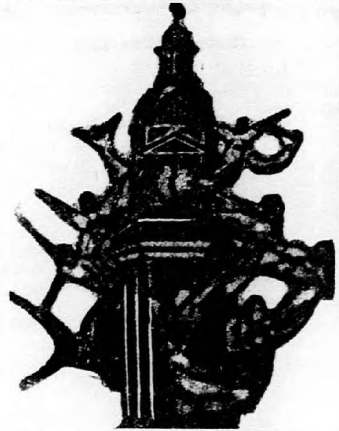
Legeredményesebb a hirdetés a **VASÁRNAP** képes hetilapban.**A LEGJOBB GAZDASÁGI KÖNYVEK!**

Schandi: Szarvasmarhatenyésztés	30.000	Czapáry: Zöldágytermesztés	30.000
Kukuljovic: Védekezés a ragadós állati betegségek ellen. I—II. kötet.	50.000	Molnár: Szőlőművelési kate	35.000
Kerpely: A jó dohánytermesztés	30.000	Magyar: A róza termesztése	22.500
Cserháti: Istállótrágya	15.000	Winkler: Baromfihibázás és értékesítés	15.000
Dorner: Serfésényésztés	15.000	Ignácz: Méhészet	15.000
Cselko: Marha-, juh- és sertésüzemelés	15.000	Felhér: Takarmánynövények termesztése	14.000
— A takarmányozás alapjai	25.000	Kaszás: A gazdember tükrö	33.000
— Fejőstehenek okoszerű takarmányozása és bonyolulása	15.000	Gyűrűfás: A szántóföld helyes művelése	27.500
Hreblay: Baromfiitenyésztés	25.000	Réppász: Fészevízi halgazdaságok	40.000
Kis kertész	75.000	Lukács: Első segélynyújtás az állatok megbetegedésénél	25.000
Vadászati útmutató (Vadásznaptár 1926—27 évre)	60.000	Bernátsky: Az etető és mérges gombák — Szőlőművelés	35.000
Winkler: Baromfihibázás	85.000	Gazdasági útmutató	19.000
— Galambtenyésztés	65.000	Bertsch: Jövedelmező burgonyatermesztés	32.000
Czapáry: Virágtenyésztés (új), 318 old. 262 képpel	106.000	Felhér: Takarmánynövények termesztése	19.000
		Gyürky: Az előrehaladt borkezelés	30.000
		Károly: Réti és legelőművelés	26.000

Megrendelhetők a „VASÁRNAP” kiadóhivatal könyvosztálya útján Bpest, VI., Ó-utca 10 Könyvek ára az összeg előzetes beküldésével értendő, utánvételes küldéssel minden könyv 4000 koronával drágább.

Ne csak magunk olvassuk a magyar gazdák, földművesek és kisiparosok legjobb napilapját az **UJ BARÁZDÁT** és a legszebb hetilapját a **VASÁRNAPOT** hanem bizditsunk másokat is arra, hogy lapjaink olvasóbarátozók csatlakozzanak. Cijjüztünk előfizetőket! Minden új előfizető egy új katonát jelent a nemzetelforgatók frontjával szemben! Lapjaink olvasóbarátozók csatlakozni, minden önértékes magyar ember hazafias kötelessége.

Stephanium nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

HARANGOKATtisztá harangereből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a **HARANGMŰVEK R. T.** „ECCLESIA” ALAPÍTÁSA
Központi iroda: Budapest, Berlini-tér 2. sz. (Bejárati Gyár-utcából.)**Ruházati szükségletét**

legelőnyösebben a

„HANGYA”

vidéki szövetkezetekben szerezheti be.

KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szöveteik, fehéreműre, ágyműre való chiffon, vászon, zepír, kanavaz, Szalókélek, kék fehéreműre és felsőruhák, úgyszintén mindenemű rövid-, kézmű-, konfekció- és diszműárú, továbbá: férfi, női és gyermekcipők és munkásbakancsok.

Máthé
András
vörösréz-
árúgyár,
Ujpest,
Károly-u.

11. szám. III. — Ujpest 28. — Pálincsfőző dűtőket. Finomító készítmények és vörösréz mosófűtők a legprinkább kivitelben állandóan a kárion tartók.

Ékek, ekealkatrészek, boronák, kapálókékek, fűkaszálók,

marokrakók és kévekdő aratógépek, lógereblék, kézi-járgányosok, motoros- és göcséplőkészletek, szecsakavágók, répavágók, darálók, morzsolók a minden egyéb gazdasági gép és szerzsám a „HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban

Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.